Fehérek, feketék, félvérek.
Ki törődik a bőr színével?
Az ember Embersége
nem ezen múlik.
Hanem, hogy milyenek
a tettei, képes-e
másokért jót cselekedni

nak, ám egy-egy iskola magában is hasonlít a városhoz. Mozi, úszómedence, sportpályák, fodrászüzlet, varroda, kis kórház, műhelyek, laboratóriumok ...

Az év legmelegebb két hetében üdülővé alakítják át ezeket az iskolákat, és az ott tanulók szülei pihenhetnek bennük.

CSÓK A FÖLDNEK

Havannában, a 32. utcában sétálgattam, amikor egy csoport gyerekre lettem figyelmes. Közelebb mentem. Három nagy fiú játszott, a többi meg nézte. Csaknem olyan hegyes szerszám volt a játék kelléke, mint az úttörőtőr. A földbe kellett ejteni, előbb tenyérből, aztán kézfejről, majd két ujjról, csuklóról... Akinek három-három dobásából a legtöbbször sikerült a földbe állítani a tőrt, az volt a győztes, és akkor annak meg kellett csókolni a földet.

Hát persze, hogy beálltam közéjük, vesztettem is és aztán megkérdeztem, hogy miért nem az csókolja meg a földet, aki a vesztes. Csodálkoztak, hogyan gondolkodom én, a csók a tisztelet jegye, nem a büntetésé.

GUAMÁRÓL SZÓLT A DAL

Guamá indián törzsfőnök volt, a lázadó indiánok leghíresebb vezére. Soha nem tudták elfogni, pedig tizenegy évig szervezte az ellenállást a kegyetlen spanyol hódítók ellen.

Amikor Kolumbusz Kubába jutott, lenyűgözte őt a táj szépsége, az ott talált indián őslakosság szívélyessége. Naplójába ezt írta: „Javaikból semmit se tagadnak meg az idegentől."

Kubában járva az embernek olyan érzése támad, hogy ott mindig valamiféle világifjúsági találkozó van. Fehérek, feketék, kreol bőrűek, barátságban, szeretetben, szerelemben élnek egymás mellett.

Nagy terveik vannak azóta, hogy függetlenek lettek az Egyesült Államoktól. Szocializmust építenek és nincs könnyű dolguk. Segítséget a szomszédaiktól — a kapitalista országoktól — nem várhatnak. Csak tőlünk, akik itt Európában szintén szocializmust építünk.

Egyre több tervük válik valóra és egyre vidámabb az énekük.

Szigeti Piroska
Fotó: Székely Tamás

Várakozás a havannai zebránál

Apu vállán nagyon jó — aludni

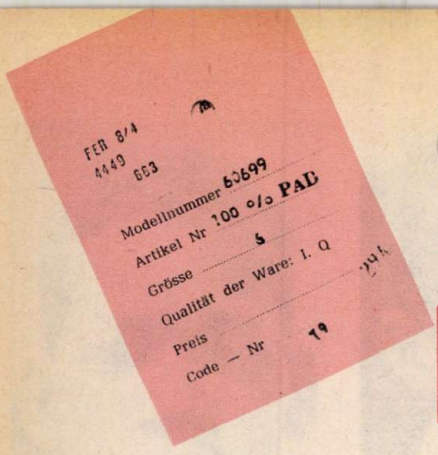

CUCCOK KÜLFÖLDRŐL

A szemüveges, göndör hajú fiú láthatóan nagy hozzáértéssel mustrálgatja a gumistoplis focicipőt. Cseppet sem zavarja a vásárlósereg, amely délutánonként megrohamozza a budapesti Úttörő Áruházat. Féltérdre ereszkedve hajlítgatja a lábbelit, rugalmasságát vizsgáztatja, aztán felemeli a fejét, az eladót keresi, amikor tekintete zátonyra fut egy kis kétkerekű kocsin, amit a pulthoz támasztottak. Az egyszerű szerkezetre négy színes labdát, négy húsklopfolóhoz hasonló fakalapácsot és két hegyes végű botot helyeztek.

Felbukkan az eladó. A fiú rögvest megszólítja.

— Tessék mondani, mi ez? — bök hüvelykujjával a műanyag zacskóba bugyolált kocsi felé.

— Krikettjáték.

— Magyar gyártmány?

— Nem, NDK-beli.

— Kipróbálhatom?

Az eladó bólint, másodperceken belül rögtönzött bemutató veszi kezdetét, a golyókat kocogtató gyereket nagy csoport veszi körül. A kíváncsi tömeget egy érces férfihang oszlatja szét.

— Kérem, azt a játékot legyen

Rendkívül kelendőek a különböző tollak, ugyancsak nehéz kiválasztani a legmegfelelőbbet közülük

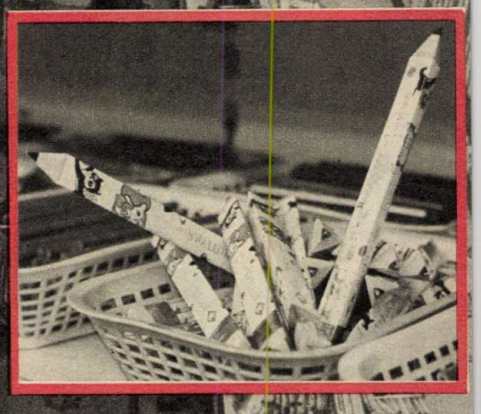

Az Úttörő Áruház nagy választékot kínál a külföldi árukból, kapható az NDK-ban készült műanyag kabáttól a ceruzakészletig sok minden

szíves csomagolja be. Jó lesz a kertben.

Elismerő, kicsit irigykedő pillantások kísérik útját a pénztárig.

400 MILLIÓ FORINTÉRT KÜLFÖLDI JÁTÉK

Hazánk nagyon sok külföldi árut vásárol a gyerekek részére. A világ minden tájáról érkeznek rakományok, amelyekben egyaránt megtalálhatók a játékok, a különféle ruhaneműk, az édességek, a gyümölcsök, a cipők, a tan- és írószerek, a sportfelszerelések és -eszközök.

— Melyik áruféleségből vásároljuk a legnagyobb mennyiséget — kérdeztük Medveczky Balázsnét, a Belkereskedelmi Minisztérium főelőadóját.

— Tavaly 870 millió forint értékben került forgalomba a sokféle játék. Ebből 400 millió forintért külföldön vásároltunk játékot. Az idén hasonló összeget fordítunk erre a célra. Így a nemzetközi gyermekévben legalább annyi match-box, Lego-játék örvendeztetheti meg vásárlóinkat, mint tavaly. Természetesen igyekszünk minden eddiginél több sportszert is beszerezni, az egyszerű

„Jó lesz? Megvegyem?" A döntés pillanatai képben elbeszélve. Ez az NDK-ban készült dzseki nem hiába tette meg a hazánkig vezető utat

Egy kis próbajáték a krikettel. Hiába, az újdonság mindig csábító

„Ezt szeretném kérni — mutatott a fiú a külföldről érkezett szép kerékpárok egyikére

erősítő eszközök, tollaslabda, asztalitenisz-felszerelések egyre keresettebbek, népszerűbbek.

ERŐSÍTŐ ÍJ

Erről a legtöbbet talán Sass Józsefné, az Úttörő Áruház áruforgalmi osztályának vezetője tudna mesélni. Tőle kértünk választ kérdéseinkre.

— Honnan érkezik a legnagyobb szállítmány?

— Az NDK-ból. Tavaly sikerült közvetlen kapcsolatot teremtenünk a hallei „Centrum" gyermekáruházzal, csaknem hatmillió forint értékű árut vásárolunk tőlük. Sportszerekből kapjuk a legnagyobb mennyiséget — három és fél millió forintért vettünk többek között tornaruhát, tollaslabdaütőket, horgászfelszereléseket, tornakarikákat, gumiexpandereket, erősítő íjakat, úszósapkákat. Ezenkívül sikerült szereznünk néhány száz — nagyon keresett — körzőt, tolltartót, turistafelszerelést, valamint rendkívül olcsó cipőt, fehérneműt, kötöttárut.

— Mikor kaphatók ezek az áruk?

— Már most is. A nemzetközi gyermeknap alkalmából NDK nemzeti hetet rendezünk, ekkor néhány árucikket kedvezményes áron vásárolhatnak a kedves vevők.

A közelgő nyárra figyelmeztetnek az ízléses, könnyű iráni trikók, színes pólók

CUCCOK KÜLFÖLDRŐL

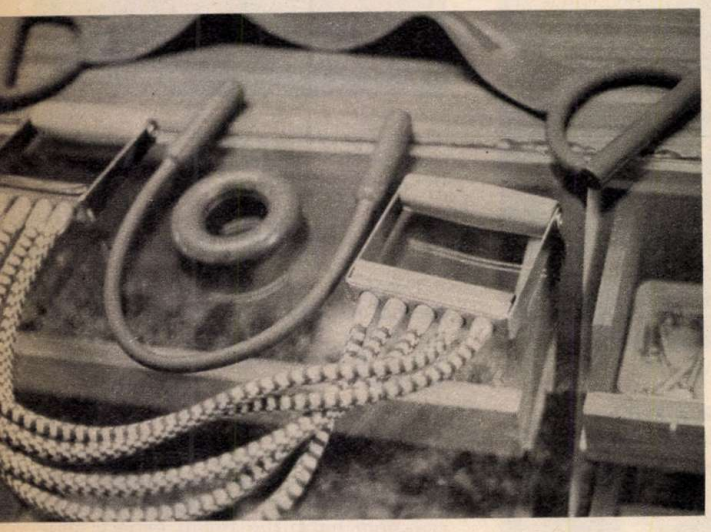

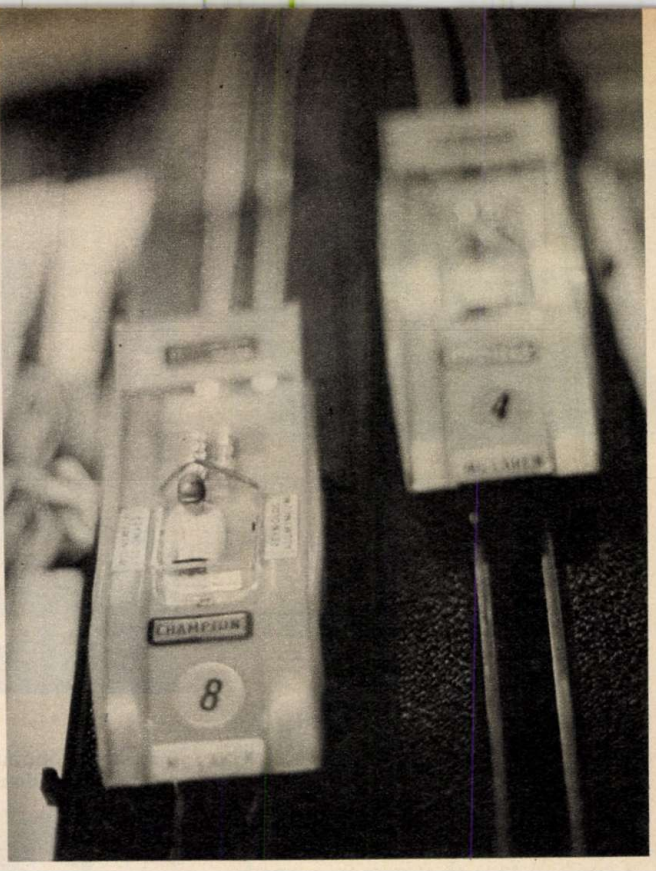

— Honnan érkeznek ezenkívül gyermekáruk az áruházba?

— Elsősorban Ázsiából, főleg pólóingek, kötött ruhák, fehérneműk. A baráti országok közül Csehszlovákia a játékokkal, Románia fürdőköpenyekkel gazdagítja választékunkat.

AZ NDK-TÓL PAKISZTÁNIG

Természetesen nagyon sok vállalat foglalkozik a különböző gyermekáruk úgynevezett importjával, azaz külföldről történő behozatalával. Ezek közül talán a legnagyobb menynyiség a CENTRIKÖT Rövid- és Kötöttáru Nagykereskedelmi Vállalat nevéhez fűződik. Vörös Lajos kereskedelmi igazgató mondta:

— Csupán ízelítőként sorolok fel néhány számot. Az NDK-ból 48 000 tréningruhát, 22 000 pulóvert, negyvenezer hálóinget, pizsamát, 900 000 pár zoknit vásároltunk. Csehszlovákiából 200 000 pár kötött kesztyűt, Kínából 700 000 pamutgarbót, 240 000 alsónadrágot, Lengyelországból 410 000, Pakisztánból 100 000 leány alsóneműt, Indiából 90 000 pamutpulóvert, Iránból 15 000 pulóvert hoztunk be. Ezek az árucikkek közkedveltek, viszonylag olcsók. Vállalatunk arra törekszik, hogy ezek az árak ne is változzanak.

Távoli és közeli országokban élő emberek ügyességéről, fantáziájáról, munkájáról vallanak a külföldi árucikkek. Igen, e tárgyak segítségével ad hírt magáról a pakisztáni szövőnő, az NDK-beli technikus, a csehszlovák játéktervező, s úgy tűnik, üzenetük egy óhajt fejez ki: tegyünk meg mindent, hogy a világ valamennyi pontján jóllakottan, szép ruhákban járjanak a gyerekek, hogy mindenütt ötletes, értelmes játékokkal játsszanak.

Bőcs Ferenc
Fotó: Szalay Béla

Mintegy négyszáz millió forintért vásároltunk külföldön játékot. Különösen népszerűek a sportszerek, az erősítő eszközök, az autók, és a match-boxok

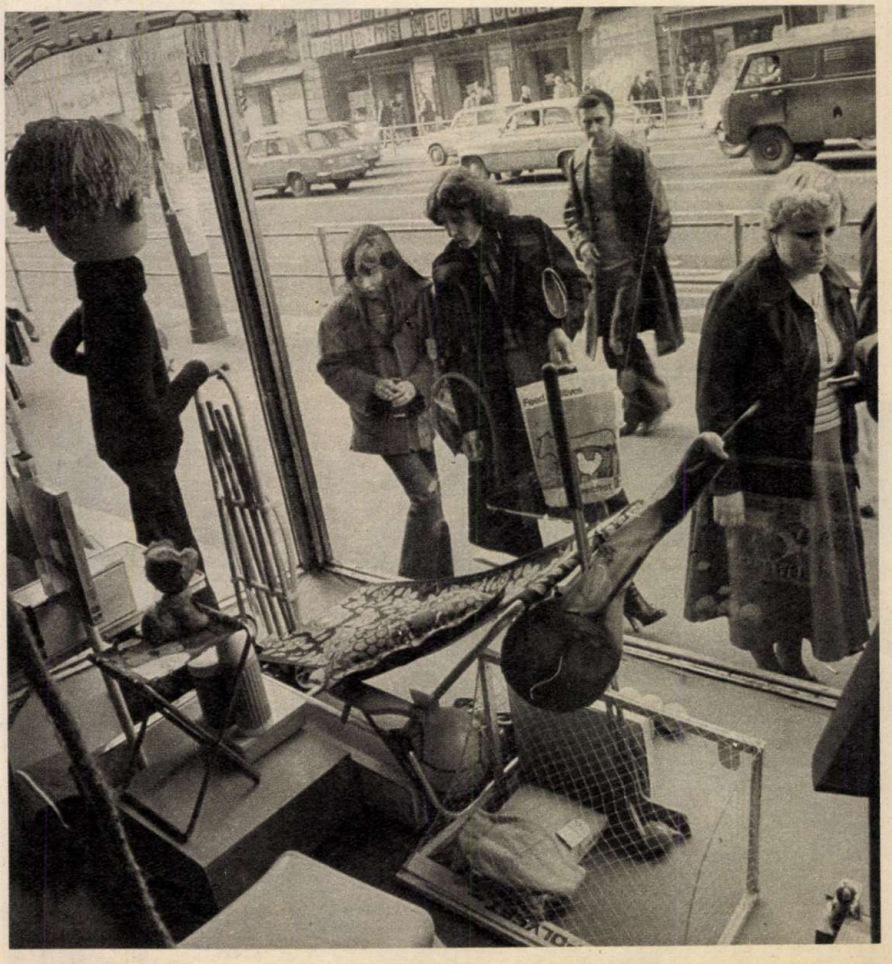

RAKJÁTOK IDŐRENDI SORRENDBE A KÉPEKET!

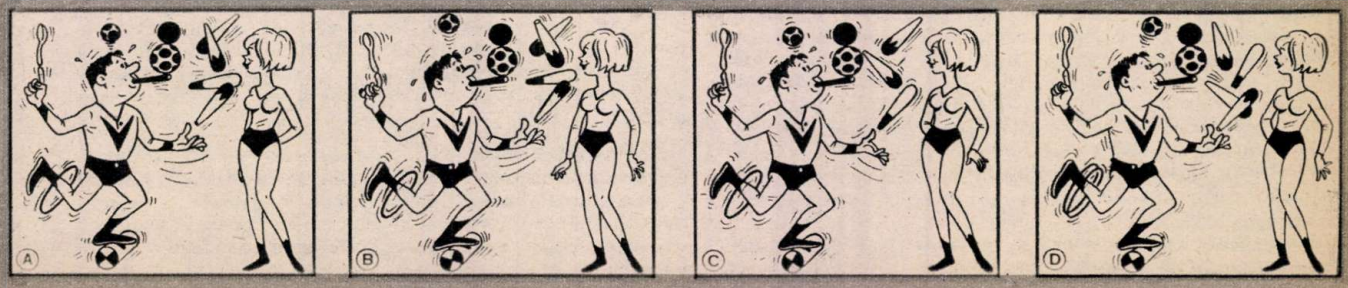

A GYÓGYÍTÓ EMLÉKMŰ

A Varsó melletti Miedzylesiében különös emlékmű áll. Az épület a második világháborúban elpusztult több mint kétmillió lengyel gyerek emlékét őrzi a lehető legszebb és leghasznosabb módon. A különös emlékmű ugyanis — Lengyelország vezető gyermekgyógyászati központjaként — működik!

Építésében egész Lengyelország részt vett. Társadalmi munkában készültek a tervek, a berendezés, a kórház minden egyes téglája. Ráadásul tavaly év végén páratlan létesítménnyel bővült a gyógyítás központja: felavatták a szülők számára épült 253 szobás szállodát, így a betegeknek a kivizsgálás és gyógyítás idejére sem kell teljesen elszakadniuk anyutól vagy aputól. Mindez két okból rendkívül fontos: egyrészt sokkal kevesebb a könnyes szem, másrészt sokkal gyorsabb a gyógyulás.

A legjobb szakemberekkel és legkorszerűbb felszerelésekkel ellátott kórház egyebekben alig emlékeztet kórházra. A legkülönbözőbb életkorú gyerekek számára berendezett játékszobák, a színes orvosi és ápolónői köpenyek valami hihetetlenül kedves, vidám hangulatot árasztanak. Nem árt, ha a betegek minél kevesebbet gondolnak rá, hogy tulajdonképpen kórházban vannak...

A gyógyító emlékmű természetesen napjainkban is tovább bővül. Egyre újabb és újabb összegek érkeznek a központ folyószámlájára, és szakadatlanul áramlanak az orvosi műszerek belföldről és külföldről egyaránt.

A lengyel úttörők sem maradhattak ki az általános segítségnyújtásból: 60 millió zlotyt juttattak a kórház részére, amelyet hulladékanyagok gyűjtésével szereztek. A végleges átadásra júniusban kerül sor, és az ünnepségen részt vesz Kurt Waldheim, az ENSZ főtitkára is.

Iván nyerte
a televíziós rajzfilmpályázat
első díját

IVÁN MESÉI

A tévéműsor alatt Iván éppen lent rúgta a focit a ház előtt. A pályázatra a szülei hívták fel a figyelmét. Aztán az utolsó pillanatban nekilátott, s még idejében beküldte a két mesét a Papírsárkány című televíziós rajzfilmpályázatra.

Ábel, Timót és Titusz (a Három ördög és a kecske című mese bájos figurái) a zsüri tetszését is megnyerte: Hernádi Iván, a miskolci 40-es számú általános iskola nyolcadik osztályos tanulója első lett az ország sok-sok pályázója közül.

A dolog azzal folytatódott, hogy az elmúlt hónapok egyik napján televíziós stáb lepte el a miskolci, Győri kapui lakást. Iványról film készül! Persze nemcsak róla, hanem még 19 általános iskolásról, közöttük három miskolci kisiányról is, akik szintén szépen szerepeltek a pályázaton. A Hetedhétországban című televíziós kisfilm a pályázatra érkezett legérdekesebb forgatókönyveket dolgozza fel, miközben bemutatja a téma és a gyerekek közötti kapcsolatokat is.

Iván alapjában véve szófukar, azzal sikerült szóra bírnom, hogy nem akartam szóra bírni. Leültünk és végignéztük az összes rajzát. Timóton, Tituszon és Ábelen kívül elindult, megmozdult, élt a rajzlapokon Szeráf, a kincseket gyűjtő kígyó, Orbán, a „kleptós" tolvaj farkas, Zigfridné, a mosómedve (mind a hárman a Kleptománia című mese hősei), és még sok-sok meghökkentően ötletes, kedves vagy zord állatfigura. Iván fantáziája kitűnő kompozíciós készséggel párosul. Hol komor várkastélyban vagyunk, hol nyüzsgő erdőben, vagy éppen maláj földre visz el bennünket a gyerekkéz, ahol a Krokodilkönnyek meséje játszódik.

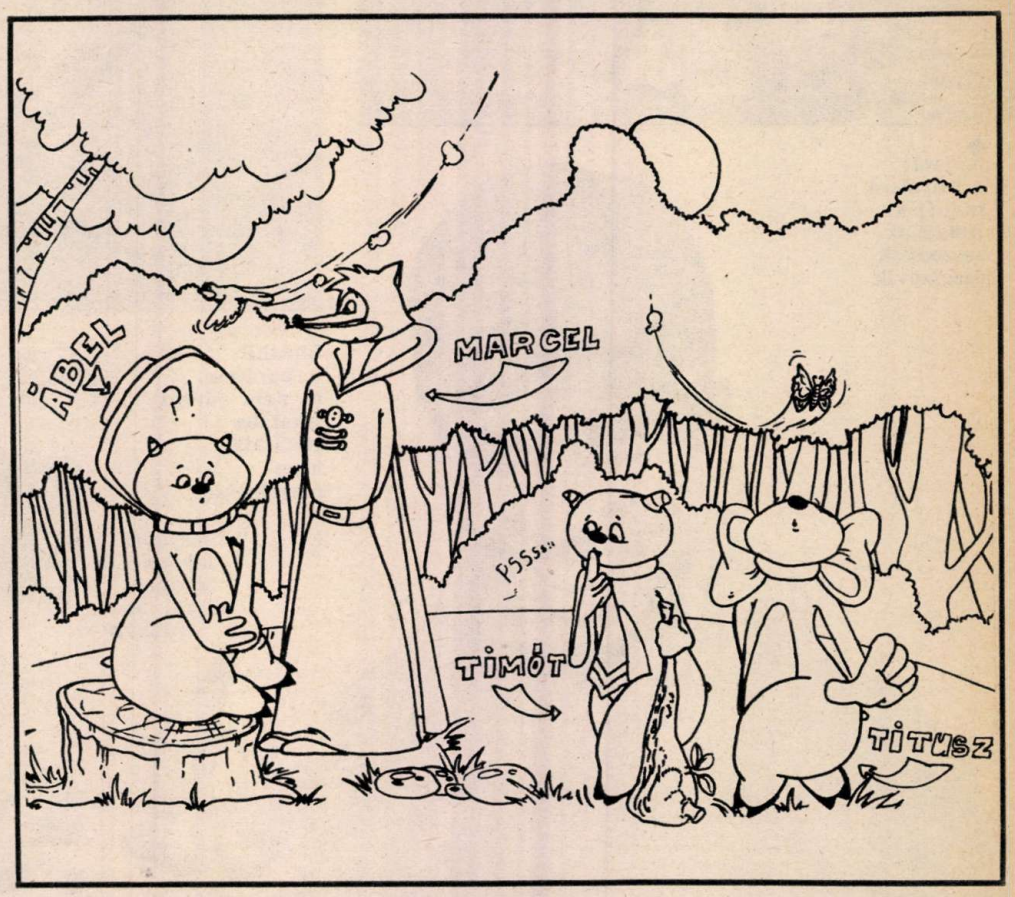

A három ördög, meg a kecske főszereplői a zsüri tetszését is megnyerték

— Honnan veszed a történeteket?

— *Valamennyit kitalálom. A pályázatnak is ez volt a feltétele. Kivétel a Krokodilkönnyek, mert ez illusztrációnak készül egy maláj népmeséhez. Egy barátomnak, Éliás Istvánnak csinálom. Amit ebbe a könyvbe rajzolok, minden az övé lesz.*

— Ajándék? Mit kapsz érte cserébe?

— *Pista humorát. Ha felnő, színész lesz.*

— És te?

— *Rajzfilmes. Vagy valami ilyesmi.*

— Mit rajzolsz szívesen?

— *Főleg állatokat. Elképzelek egy történetet, hozzá a figurákat és megcsinálom. Néha annyi a segítség, hogy előveszem a biológiai könyveimet. Szeretnék olyan állatokat szerepeltetni a mesékben, amiket még soha senki nem rajzolt meg.*

Kedvenc színe a kék (s talán még a lila), s ennek végtelen variációját bontja szét az égbolt, a tenger, az éjszaka és a nappal, a fény és árnyék színskáláin.

Iván rajzfilmesnek készül, ám tiszta szívéből utál kockát és egyéb síkidomot rajzolni. Vagy mondjuk vázát virággal, s asztalon zöldségcsendéletet. Irtózik a másolástól, így aztán az eléje rakott valóságból mindig valami más alakul ki. Valami több...

Pedig most igazán meg kell emberelnie magát! Mire ez a cikk megjelenik, a nyolcadikos fiú átesik élete első felvételijén Pécsen, a képzőművészeti gimnáziumban. S a felvételi anyaga nem más, mint síkidomok és párhuzamosok, szegletek és arányok, tehát a mértani testek szigorú rendje.

Keresztény Gabriella

▲ A jutát a folyóban puhítják. Aztán az asszonyok megszövik

▲ Shushil a barátom. Ő nem járhat iskolába. Halászik, hogy megélhessen

A folyóból kikapart agyagból készül az edény ▶

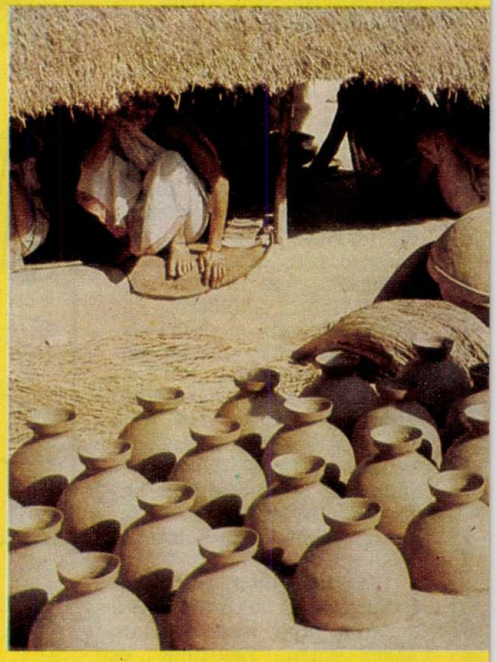

◀ A banán nagyon finom luchival, a bangladeshi „kenyérrel"

HÁR

A 1,5 MILL

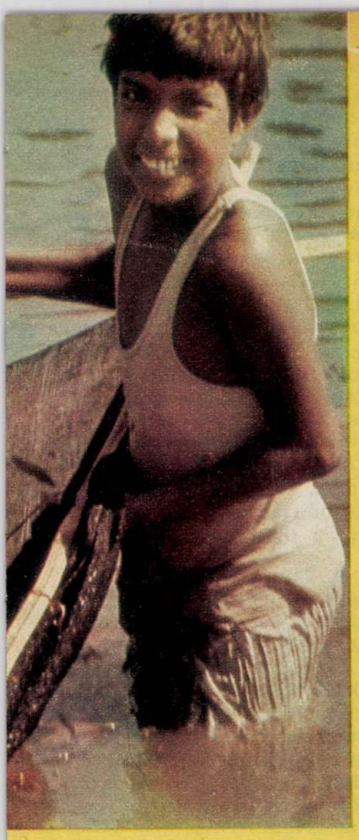

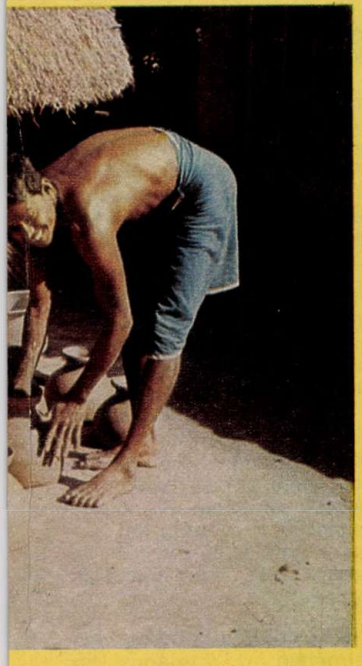

Főtt tojást árulnak a falu állomásán. Ne éhezzenek az utasok

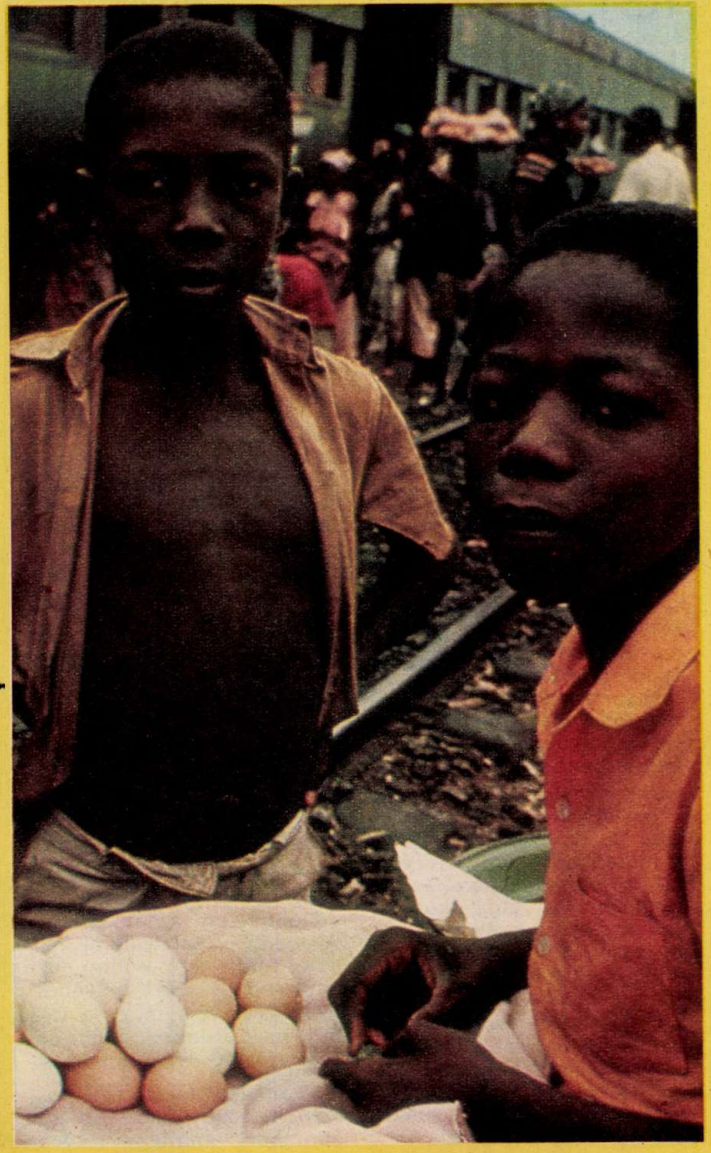

LAN

ÁRDBÓL

A KENYÉR NEVE: LUCHI

A luchi egyfajta kelt tészta, melyet kenyér helyett fogyasztanak. Shishir hébe-hóba ehet csak húst, megvásárlásához nincs elég pénzük. Pedig ő iskolába is járhat, neki még ceruzája is van, és ez már „jobb módot" jelent ott, ahol igen kevesen tudnak írni-olvasni.

Shishirék kunyhójában nincs villany, petróleumlámpával világítanak. Esténként összeülnek a szomszédokkal, beszélgetés a fő szórakozásuk.

HÁRMAN A 1,5 MILLIÁRDBÓL

Éjjel gondosan bezárják a házak ajtajait, mert banditák garázdálkodnak vagy menyétek és svábbogarak lepik el a falut, Shishir akkor fél nagyon, amikor sakálok üvöltése veri fel az éjszakai csendet. És mégis boldog, mert másnap, amikor felkel a Nap, a barátaival találkozhat és valamilyen közös munka öröme várja.

Ha a birtokosok eladnák földjük egy részét a földnélkülieknek, vagy a földeket közös tulajdonba adnák, hogy a falubeliek tszeket alkothassanak, könnyebb lenne az élet. De ez csak remény marad.

A földtulajdonosok nem éheznek, de nem is gazdagok. Éhínség idején a földnélküliek közül háromszor annyian pusztulnak el, mint azok, akik valami kis földet mondhatnak magukénak. A föld az életet jelenti Shishir falujában, Khari Khaliban, de sem a talaj táplálására, sem öntözésére nincs lehetőségük. Ami keveset termelnek, azt fel is élik, sem tartalékkal, sem értékesíthető többlettel nem rendelkeznek.

Bangladesh lakosságának 93 százaléka falvakban él, ahol a megélhetésért, a napi élelemért erejükön felül meg kell dolgozniuk. Az idegen festőinek látja Khari Khali falut, ahol a tizenöt éves Shishir él. A házakat magas pálmafák és óriási levelű banánfák övezik. Bolt nincs a faluban, azt a keveset, amire szükségük van, a közeli Bishoi Khaliban levő piacról szerzik be.

A legkevésbé fejlett országok közé tartozik Bangladesh. A világ nyolcadik legnagyobb népességű országának fejlődését nemegyszer elemi csapások hátráltatták. Rossz termés, pusztító ciklon, nyersanyag- és élelemhiány... A hetvenes évek elején Bangladesh kiharcolta függetlenségét és az utóbbi években valamit javult a helyzete. Növekedett a rizs- és jutatermesztés és a világ minden részéről érkező (Magyarországról is) segítség sokat jelent Bangladeshnek az élelmezés, az egészségügy és az oktatás fejlesztésében.

Abból a pénzből, amit a magyar gyerekek befizetnek gyermekszolidaritási alapra, Shishir falujának is jut.

Csepp a tengerben, de mégis valami!

ÍGY ÉL KWADWÓ

Accrától, Ghana fővárosától tizennégy mérföldre fekszik Amasaman falu, ahol Kwadwo, a Mfarfo család legidősebb fia is él.

Legidősebb fiúnak lenni pedig nagy megtiszteltetés Ghanában. A férfiaknak — ősi szokások szerint — nagyobb becsülete van, mint a nőknek. A sokgyerekes családokban az elsőszülött fiú rangja majdnem az apáéval egyenlő.

De azért Kwadwo nem él vissza ezzel a megtiszteltetéssel, megfogja a söprűt és minden reggel felsepreget, vagy jókedvűen indul a piacra bevásárolni és a mosogatásban is segít. Kisebb testvéreivel törődik, segít nekik a tanulásban, reggelente, amíg el nem indulnak a busszal a tíz kilométerre levő iskolába, le nem veszi róluk a szemét.

Kwadwo is szeret iskolába járni, kedves tárgya a matematika, de szívesen tanulja az angol nyelvet is. Legjobban a „gazdálkodás" tantárgyat szereti. Ilyen tantárgy is van Ghanában, ahol főleg mezőgazdasággal foglalkoznak. A kakaótermesztés mesterfogásait szeretné tökéletesen elsajátítani, hiszen az ország fő terménye a kakaó, a világ termelésének egyharmad része innen származik.

Kwadwót jó tulajdonságaiért, segítőkészségéért becsülik és szeretik a faluban, melynek lakói alig ezren vannak. A családok jól ismerik egymást, és a falu vezérét — a hajdani törzsfőnököt — nagy tiszteletben tartják.

Amasamanban mindig meleg van, az évi átlagos hőmérséklet 26—29 Celsius-fok, de vannak napok, amikor eléri a 42 fokot is. Ghana dolgozó lakosságának 60—70 százaléka a mezőgazdaságban tevékenykedik. Amasaman is ebből él, termesztenek itt búzát, kukoricát, kölest, maniókát és természetesen kakaót.

Nemrég feltárt régészeti ásatások bizonyítják, hogy a mai Ghana már négyezer esztendővel ezelőtt lakott terület volt. A hosszú ideig tartó gyarmati elnyomás alatt élő Ghana 1957. március 6-án vált függetlenné. A lenyűgözően szép ország gazdag ásványi kincsekben. Bányásznak itt vasércet, aranyat, mangánt, bauxitot, gyémántot és más drágaköveket. Örök erdeiben, kiterjedő szavannáin változatos állatvilág él, nagy tavai, hosszú folyói szép látványt nyújtanak.

Kilencmilliós lakossága több népcsoportot foglal magában. Az egységes nyelv az angol, mely még a brit gyarmatosítókkal került az országba. Az angolon kívül több mint száz nyelvet és tájszólást beszélnek, fő nyelvek: a twi, a ga, az ewe és a dagbane.

Hát itt él Kwadwo. Szabad idejében focizik és repülőgépmodelleket készít. Képzeletében saját készítésű gépein utazza be a világot, távoli országok népeit ismeri meg, és abban bízik, hogy egyszer valóra is válik az álma.

A SEMMEDUI KISLÁNY

Hemmalata szép kislány. A szeme, mint valami fekete fény, úgy villan az emberekre. Ha egyenes tartásával végigmegy a falun, megfordulnak utána az emberek. Kedves, udvarias.

Semmedu India déli részén fekszik Tamil Nadu államban, mintegy ötven kilométerre nyugatra Coimbatore városától. Lakóinak száma háromezer-ötszáz körül van, a sűrűn lakott falut nagy, termékeny földek övezik. A gyakori esőzésnek köszönhető, hogy Semmeduban az aratás jobb, mint India legtöbb részén. Ez a falu viszonylag gazdag, ha a javakat egyenlő arányban osztanák el, nem lenne szegénység. Ám a föld néhány család birtokában van, akik gazdagon és kényelmesen élnek. Az emberek többsége földnélküli, alacsony bérért dolgozik, vagy — bérlőként — terménye negyven százalékát a földbirtokosnak adja.

A falu központjában élő kétezer-hétszáz ember tíz kasztba tartozik. Például az egyik kasztba sorolják a fazekasokat, egy másikba az ácsokat. A nagyvárosokban a kasztrendszer megszűnőben van, de a falvakban ritkán található olyan ember, aki megkérdőjelezné a kasztrendszer jogosságát.

A lakosság legalacsonyabb rendű csoportját alkotják a kaszton kívüliek, a páriák, hindi nyelven harijánok sorsa jobbra fornevezést Mahatma Gandhi vezette be, aki kitartóan dolgozott a páriák életkörülményeinek megjavításán. (A hariján szó jelentése: „isten gyermekei".)

A kormány erőfeszítéseinek köszönhető, hogy a harijánok sorsa jobbra fordult az utóbbi harminc év során. De még mindig szegényebbek a többieknél, és a legalantasabb munka nekik jut. Közülük sokan írástudatlanok, de gyerekeik már egy vagy két évig járnak iskolába. Az iskola megpróbál enyhíteni a megkülönböztetésen, de igazán még nem fogadták be őket.

Az indiai alkotmány értelmében az általános iskolai oktatás ingyenes és kötelező. Az első osztályba még sokan is jelentkeznek, de tanulmányaikat kevesen fejezik be. A nagyobb lányok a házimunkában segítenek és kisebb testvéreik gondját viselik. A fiúk a mezőgazdaságban végeznek munkát, az állatokat legeltetik, kapálnak. Hogy több gyerek járhasson iskolába, a tanév kezdetét és befejezését a mezőgazdasági évhez igazítják.

Hemmalata nem hariján, de amikor barátnőt választ, nem törődik vele, hogy az tartozik-e valamelyik kasztból. Szereti, az a döntő.

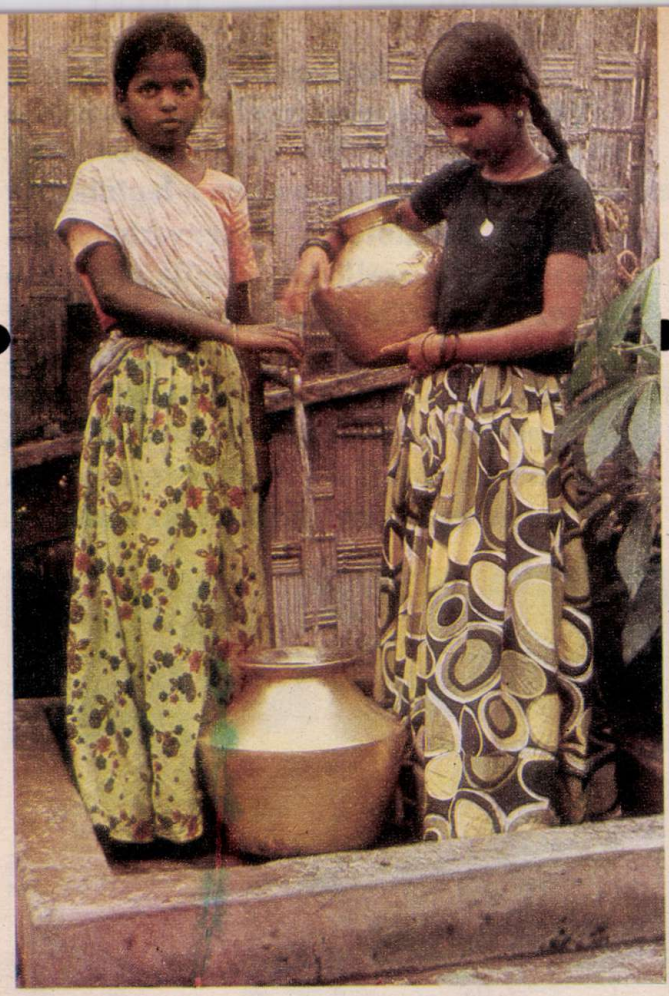

Jó, hogy nincs messze a kút. Hemmalata feladata a vízhordás. A barátnője segít neki

Együtt könnyebb elkészíteni a nehéz házi feladatot

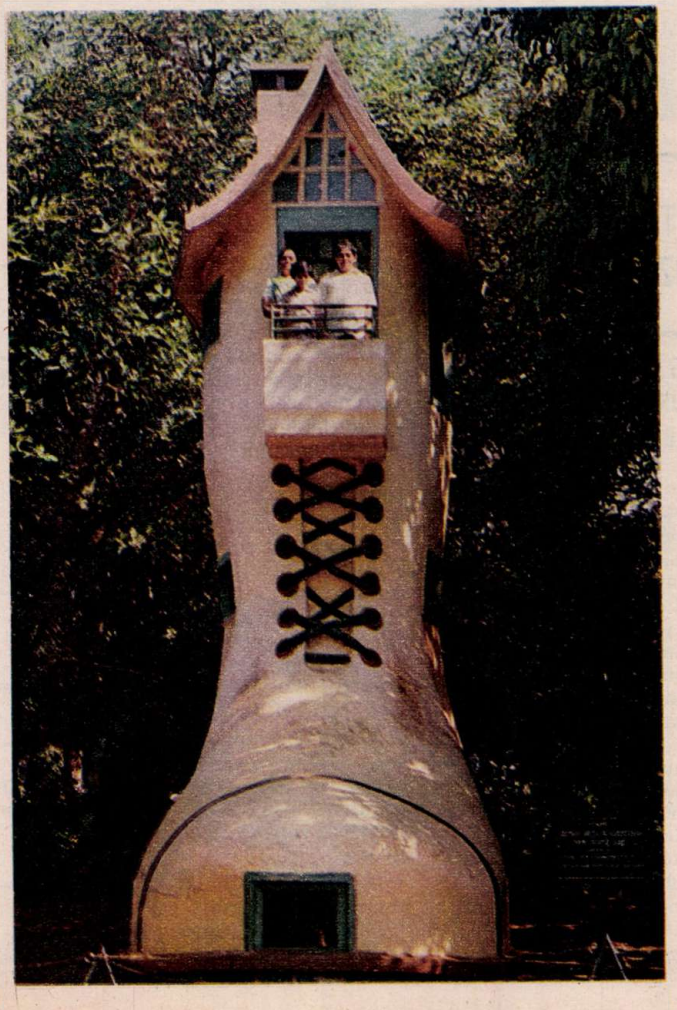

Gulliver csizmája, háznyira nőtt a fővárosban. Szívesen megnézné Hemmalata is

Örömök mindenütt teremnek. És tánccal jól lehet ünnepelni

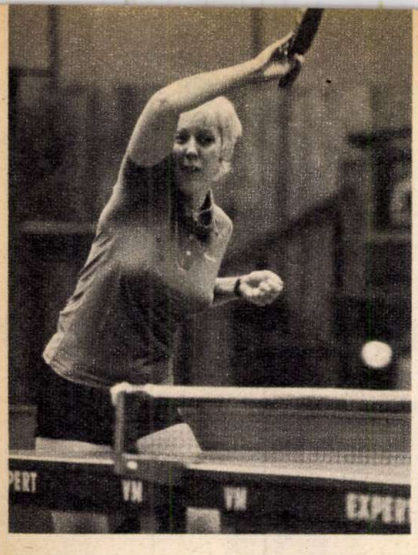

Az élsportoló sokat utazik. Várja őt a verseny, az ellenfél, és persze az egyszerű ember is a világ minden táján. Nézelődésre, ismerkedésre azonban a legtöbbször alig jut idő. Repülőterek, versenyszínhelyek, edzőtermek, szállodák jelentik általában az idegen földet, ezek pedig nagyjából mindenütt egyformák. Egy kedves emlék, egy szín, egy felejthetelen élmény persze így is adódik. Valami olyasmi, amit nem lehet a bőröndbe csomagolni. Így aztán el sem veszítheti az ember...

ZSÍROS LAKOMA

MAGOS JUDIT, EURÓPA-BAJNOK ASZTALITENISZEZŐ:

— Mondják: ahhoz, hogy megismerhessünk egy országot, feltétlenül hozzátartozik, hogy megismerkedjünk étkezési kultúrájával is. Sokáig magam is vallottam ezt az elvet, falánk módon végigkóstoltam a világot, ettem a legkacifántosabb, legfaramucibb ételekből is. Egy idő óta azonban óvatosabb, mértékletesebb vagyok e téren. Szolgáljon a változás magyarázatául az a bizonyos rennes-i eset.

A franciák nemzetközi bajnokságát ugyanis néhány éve ebben a városban rendezték. A versenyen nagyon jól ment a játék, veretlenül végeztem az első helyen, s az ember ilyenkor a siker fényében sokkal felszabadultabban, önfeledtebben várja a záróbankettet. Nos, a rendezők ezúttal nagyon kitettek magukért. Egy hatalmas, roskadásig teli asztalon valóban ott volt minden, mi szemszájnak ingere, ezerfajta különlegesség. Az én szememet azonban mégis az asztal közepén egy hatalmas fehér pingpong ütő ragadta meg.

— Na — gondoltam —, engem most nem érdekel semmi, én most végre belakok kedvemre ebből a csábos formájú tejszínhabból. Oda is mentem, és jó nagy darabot szedtem belőle a tányéromra. Láttam, hogy a házigazdák elhűlve néznek rám, de én nem tulajdonítottam ennek nagyobb jelentőséget. Istenkém, szeretem a tejszínhabot, hát most egy kicsit tetemesebb mennyiséget szedtem belőle.

És ezzel egy jó nagy kanálnyit a számba is vettem. A hatást nem akarom részletezni, elég legyen annyit mondani, hogy amit én tejszínhabnak véltem, az valójában disznózsír volt.

Azóta külföldi utazásaim alkalmával inkább a látnivalókra helyezem a nagyobb súlyt.

LEÉGTÜNK A VÍZBEN...

SZÍVÓS ISTVÁN, VILÁG- ÉS EURÓPA-BAJNOK VÍZILABDÁZÓ:

— Szeretek utazni. Szerencsére nagyon sok országba el is jutottam, feledhetetlen emlékek fűznek valamennyihez, mégis, ha kérdeznék tőlem, hogy hol van a világ közepe, habozás nélkül Rio de Janeiro-t jelölném meg. Az valóban talán már nem is város — hanem csoda. Mondják, a vízilabdázók kemény szívű, kérges lelkű legények, akik nehezen ragadtatják el magukat. Van is valami ebben. Mégis az egész válogatott egyetlen ámulatban élte végig az ottani napokat. Már maga Rio fekvése, a tengerből kiugró, lélegzetelállító sziklafalon, az utcák, a házak, a vakító kék ég, a Maracana stadion, ahol 200 000 fanatikus szurkoló biztatta elementáris hangerővel a brazil válogatottat. Aztán a tengerpart, a végtelenbe nyúló selymes homoksáv. Aztán maga a tenger, a kristálytiszta víz, a robogó hullámok...

Különösen nagy hatást tettek valamennyiünkre a pöttömnyi kis brazil gyerekek, akik egy-egy fadarabon káprázatos ügyességgel lovagoltak ezeken a fehérlő tarajokon. Néztük, bámultuk őket egy darabig, aztán egyikünkben feltámadt az ördög; milyen csodálatos dolog lehet siklani ezeken a félelmetes hullámokon! Meg kellene próbálni, hátha sikerül nekünk is. Az ötlet nagy tetszést aratott, gyorsan „meg is fűztünk" két srácot, hogy adja kölcsön pár percre azt a kis lapos fát.

Nagy buzgalommal neki is álltunk a hullámlovaglásnak. Estünk mi a vízben hanyatt, előre, oldalra, estünk állva, guggolva, fejessel, talpassal. Amin ezek a gyerekek játszi könnyedséggel mindenféle akrobatamutatványokat végeztek mi még csak ki sem tudtunk egyenesedni.

A két srác egy darabig türelmesen nézte szerencsétlenkedéseinket, aztán amikor látták, hogy ebből minden lesz, csak hullámlovaglás nem, az egyik gőgösen meg is jegyezte:

— Kár is próbálkozni, a vízisportokra születni kell!

Hiába, világbajnokság ide, Európa-bajnokság oda, úgy látszik, mi nem születtünk erre. .

SPORT SHOW

HOGYAN FOGJUNK REPÜLŐT?

HEGEDÜS CSABA, OLIMPIAI, VILÁG- ÉS EURÓPA-BAJNOK BIRKÓZÓ:

— Szerénytelenség nélkül állíthatom, hogy méltán van helyem a világjáró sportolók társaságában. Én ugyanis egyszer valóban megjártam a világot. A szó szoros értelmében...

A kolumbiai Barankija városában élő édesapámhoz utaztam — életemben először magánemberként, saját útlevéllel. Nagy izgalommal készültem az útra, a lehető legkörültekintőbben szerveztem meg jó előre mindent, nehogy bármi zavaró körülmény is közbejöhessen. Teli derűlátással indultam neki a Luxemburgon, a Bahama szigeteken, Miamin és Bogotán keresztül vezető légiútnak.

Hála a precíz, alapos előkészítésnek, ment is minden, mint a karikacsapás — egészen az út első állomásáig, Luxemburgig. Az ottani átszállásnál ugyanis bonyodalom támadt. Kiderült, hogy nincs vízumom Bahamába. Váltig erősködtem, hogy a pesti konzulátuson azt mondták, hogy nincs szükség átutazó vízumra. Igen ám, de közben új rendelet lépett életbe, és eszerint az okmány nélkül nem szállhatok le a szigeten. Mit lehet tenni? Gyors tanácskozás, telexek, telefonok, aztán jött a jó hír: ha New York-ba repülök, akkor még talán utol tudom érni a járatot. Nagy nehezen sikerült is egy helyet szerezni a New York-i járatra, el is indultunk szerencsésen, ám rövidesen közölte a pilóta, hogy egy kis műszaki probléma miatt le kell szállni Izlandon. Öt órai várakozás után indulhattunk csak tovább az amerikai metropolisba. Persze, hogy mire megérkeztünk, már hűlt helye volt a gépnek, amellyel folytathattam volna az utat Miamiba. Újabb tanácskozás, újabb sürgés-forgás, újabb rohangálás, aztán az újabb mentőötlet; egy másik repülőtérről egy óra múlva járat indul egyenesen Bogotába, ha azt esetleg elérném... Száguldás végig a városon egy taxival, végre megérkeztem, még van egy negyed óra az indulásig. Mondják, álljak be egy hosszú sorba. Elmúlik tíz perc, alig jutottam egy jottányit előbbre. Elvesztettem türelmemet, minden cók-mókommal rohanok a bejárathoz, hogy nekem halaszthatatlanul sürgős, hogy feljussak a bogotai gépre, mert édesapám vár Kolumbiában. Jó, jó, válaszolták az egyenruhások, nekik az égvilágon semmi kifogásuk, de akkor miért álltam a kaliforniai járathoz?

Zsupsz, irány a másik ajtó, ahol az égvilágon senki sem állt. Száguldás végig a betonon, szinte a szó szoros értelmében felugrottam az indulásra kész gépre. Bogotában már csak a holmijaim egy része tűnt el, de mit számított? A lényeg az, hogy elérjem a járatot, amely vitt Barankijébe.

Szívrepesve érkezek meg a repülőtérre, futok ki apámhoz a csarnokba — nem látom sehol. Kétségbeesve keresem, kutatom, míg végre öt perc után beesik az ajtón.

— Jaj, ne haragudj! — lihegte. — Csak egy kicsit bonyolult a közlekedés itt... Kétszer is át kell szállni... El se tudod képzelni, hogy mennyi bosszúsággal jár egy ilyen utazás...

El tudtam képzelni...

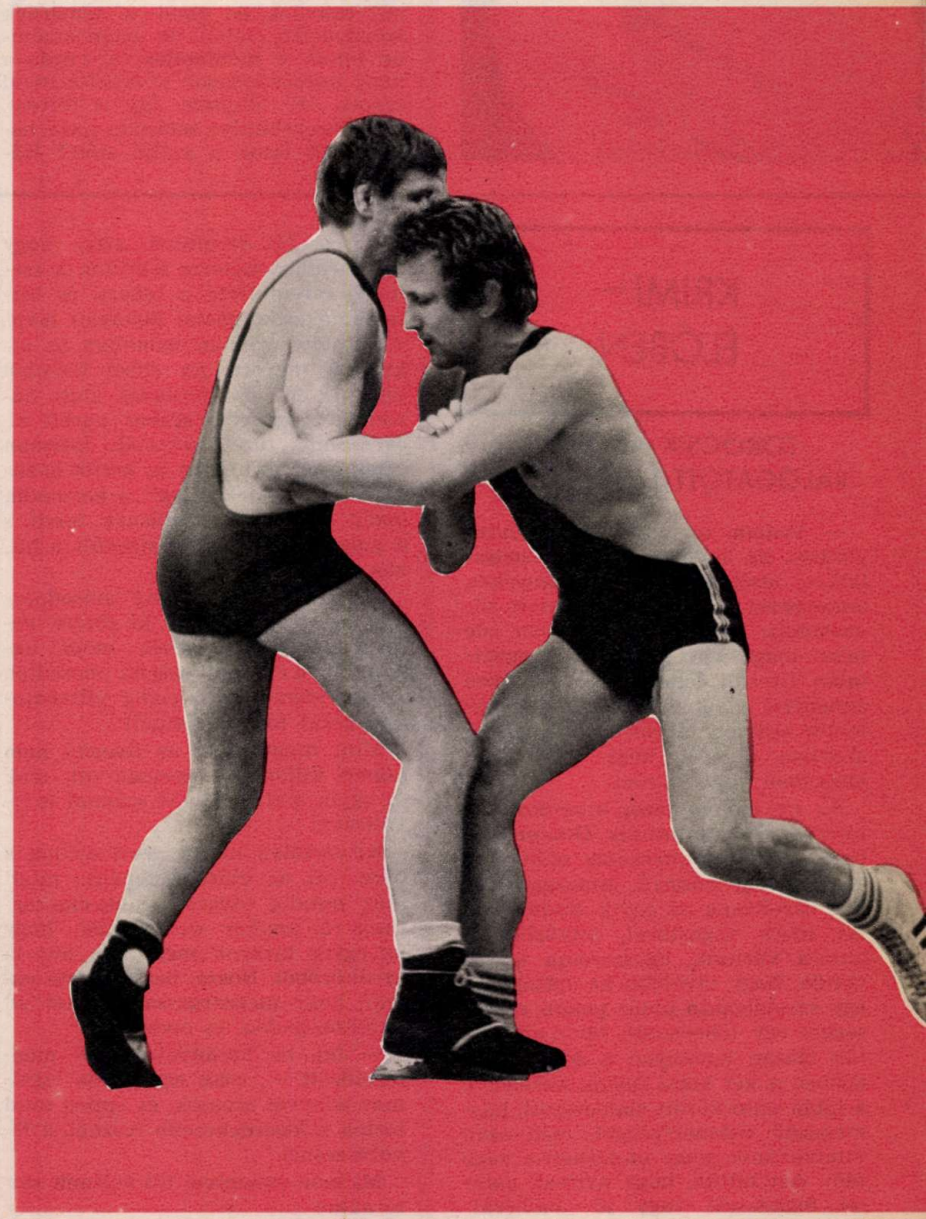

MAKACS GOMBÁK

VARGA IMRE, EURÓPA-BAJNOKI EZÜSTÉRMES CSELGÁNCSOZÓ:

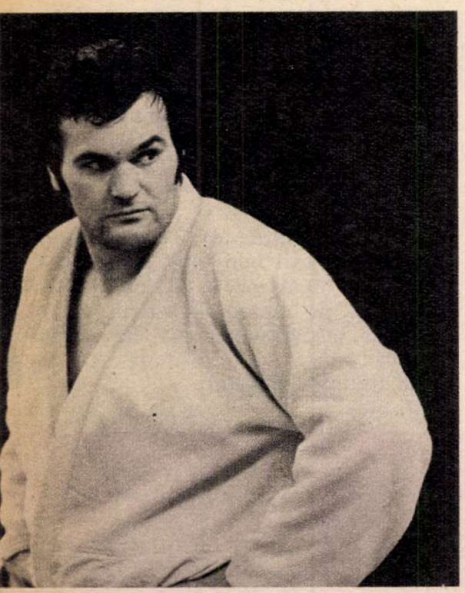

— A japánok vendégszeretetéről szeretnék elmondani egy esetet, arról a példátlanul figyelmes vendégszeretetről, amelyhez annyi kedves emlék fűz, de amelynek egy ízben „áldozata" lettem.

Egyik nap egy magánházhoz hívtak meg vacsorára. A házigazdák tényleg szívüket-lelküket beleadták a vendéglátásba, a család aprajanagyja ott sürgölődött körülöttem, hogy semmibe ne szenvedjek hiányt. A nagy vacsora fénypontjának egy egészen különleges gombaételt terveztek. Fel is tálalták elém egy hatalmas edénybe, ezt kóstoljam meg, biztos, hogy nem fogom tudni abbahagyni, ha megízleltem. Számba vettem egy falatot, és nem akarok túlozni, de ehhez hasonló rettenetesen rossz ízt még soha nem éreztem. De hát jó arcot kellett vágni a dologhoz. Égre-földre dicsértem az ételt.

A siker annyira fellelkesítette derék házigazdáimat, hogy kisvártatva megjelent a családfő egy óriási üveg gombakonzervvel, és közölte, hogy ezt nekem adják ajándékba, hogy máskor is ehessek ebből a finomságból. Előbb kétségbeestem, hogy mit csinálok én ezzel a temérdek szörnyű ízű étellel, de aztán eszembe jutott a mentőötlet; a végén a nagy búcsúzkodások közepette majd szépen itt felejtem. Így is történt. Megkönnyebbülve sétáltam haza, hanem mit látok a szálló előtt? Házigazdámat az üveggel. Észrevette, hogy ottmaradt a gomba, és utánam hozta motorkerékpáron.

Mit volt mit tennem, felvittem a szobába. Gondoltam, sebaj, másnap úgyis tovább megyünk, a konzerv pedig ott marad majd szépen. Be is szálltam már reggel a buszba, vártam az indulást, amikor lélekszakadva rohan oda a takarítónő az üveggel, mondván, hogy még szerencse, hogy utolért, mert ezt a szobában felejtettem. A gomba jött tehát a másik városba velem. Új város, új szálloda. Gondoltam, most már nem bízok semmit a véletlenre, mielőtt innen is továbbmentünk, az üveget a szekrény mögé rejtettem. Megkönnyebbülten intettem búcsút a szállónak, a városnak.

A napok gyorsan teltek, egy sor újabb települést hagytunk magunk mögött. Az egész gombaügyet már el is felejtettem, amikor az egyik este vacsora közben két rendkívül csinos lány keresett. Meglepetésük van a számomra. Képzelik, hogy mennyire ideges és mérges lehetek, fűzték hozzá. Ők abban a hotelban dolgoznak, ahol laktam két hete. Főnökük utasítására kinyomozták, hol vannak most a magyar cselgáncsozók, és most ideutaztak, hogy átadhassák, amit akkor ottfelejtettem. Nagyon rosszat sejtve bontottam ki a csomagot. Amitől rettegtem, bekövetkezett: az az átkozott gombakonzerv volt benne.

KRIMI — ÉLŐBEN

TÖRŐCSIK ANDRÁS, VÁLOGATOTT LABDARÚGÓ:

— Tudom, az utazás egyik nagy varázsa az, hogy az ember tapasztalhat, átélhet olyan eseményeket, amelyekről legfeljebb hallhatott, olvashatott, láthatott a moziban, de talán maga sem hitte, hogy egyáltalán ilyesmi lehetséges. Az ilyen élmények valóban savát-borsát jelentik minden utazásnak, némelyről azonban kiderül, hogy azért jobb könyvben vagy filmen...

Az év elején közép-amerikai túránk során eljutottunk Guatemalába. A délutáni mérkőzés előtt reggel még egy könnyű, átmozgató edzést tartottunk az egyik stadionban. Az edzés végeztével, miközben a buszra vártunk, egyszercsak észrevettük, hogy távolabb az országúton egy személyautó üldöz pokoli sebességgel egy teherautót. Mi nem vettük igazán komolyan a dolgot. Miközben a két kocsi felénk közeledve a többi autó között slalomozott, hajmeresztő vakmerőséggel, még azon vitatkoztunk, hogy utolérheti-e vagy sem. Azt hittük, hogy nyilván valami fogadásról vagy jó „balhéról" van szó. Jót derültünk azon, hogy alig néhány méterre előttünk a személyautó utolérte a tehert, és hirtelen fékcsikorgással bevágott eléje. A mosoly azonban nyomban az ajkunkra fagyott. Az előző kocsiból ugyanis egy szemvillanás alatt három gépfegyveres ember ugrott ki, és azonnal tüzet nyitottak. Hárman ültek a teherautóban is, kettőt közülük azonnal „leszedtek", a harmadik pedig cikcakkban futásnak eredt, s a golyózápor ellenére sikerült a házak között eltűnnie.

Az egész alig néhány másodpercig tartott. Közülünk ki földre vetette magát, ki fedezék mögé ugrott, ki a csodálkozástól meredten állt, a személyautó pedig pillanatokon belül továbbrobogott.

Mint megtudtuk, az ilyesmi nem számít különleges esetnek ott, csak az egyik maffiacsoport számolt le riválisával.

Kisvártatva megérkezett értünk a busz. Mi az előző esemény miatt még mindig idegesen felkecmeregtünk rá, amikor észrevettük, hogy az egyik társunk még nem jött ki az öltözőből. Nosza, bement érte valaki, hogy megzargassa. Ő bent ült az öltözőpadon, és olvasott.

— Jaj, ne haragudjatok — mentegetőzött —, csak egy csuda izgalmas könyvet olvasok, és éppen most tartok a legérdekesebb résznél, a lövöldözésnél.

Mi már valamivel túl voltunk rajta akkor...

SHOW SPORT

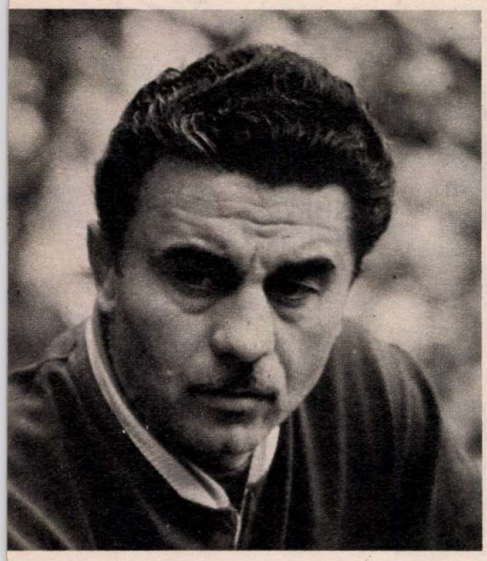

BANKETT KÉT TOJÁSBÓL

PAPP LÁSZLÓ, HÁROMSZOROS OLIMPIAI BAJNOK ÖKÖLVÍVÓ:

— Külföldi élményeim közül egy győzelmi bankettra emlékszem vissza talán legszívesebben. Szó ami szó, ínycsiklandozóbbat, fényűzőbbet, ünnepélyesebbet látott már a világ, jobb étvággyal elfogyasztottat azonban aligha.

Koppenhágában mérkőztem a profi Európa-bajnokságért a cím védőjével, a dán Christensennel. A mérkőzés előtti mérlegelés után odajön hozzám Christensen, és egy ékes hangú beszéd végén közli, hogy megtiszteltetés lenne a számára, ha a mérkőzés után meghívhatna bennünket edzőmmel, Adler Zsigmonddal egy vacsorára a város legelőkelőbb éttermébe.

Mondom Adlernak, hogy ez a srác nagyon bízik a dolgában, fenemód el akar engem agyabugyálni, mivel az ökölvívásban, ha a mérkőzés előtt túl kedves, túl nyájas az ellenfél, akkor az kizárólag ennek a jele. De hát a meghívást mindenképpen el kellett fogadni. Úgy állapodtunk meg, hogy a meccs után feljön értünk a szállodába.

Nos, a mérkőzés nem egészen úgy alakult, ahogy a dán azt előre eltervezte. A mérkőzésvezető a hetedik menetben döntő fölényem miatt leléptette, így én lettem az Európa-bajnok. Se vége, se hossza nem volt az ünneplésnek, tucatnyian hívtak meg vacsorára bennünket, de mind udvariasan lemondtuk, hiszen már elígérkeztünk Christensennek. Ültünk tehát fent a szobában és várakoztunk. Éjfél felé már egy kicsit türelmetlenkedni kezdtem, egy óra tájt pedig már gyanússá vált a dolog. Tán a biztosra vett győzelem elmaradása valamit csökkentett barátunk gavallérságán... Kettőkor aztán megszólalt Adler:

— Te, én azt hiszem, a bőröndömben még maradt két keménytojás az útravalóból...

Nekem is eszembe jutott, hogy két száraz zsömlém maradt valahol.

Áldom az eszünket, hogy nem vártunk tovább. Christensen ugyanis azóta sem jelentkezett...

VIGYÁZZ, HA JÖN A GERELY!

NÉMETH MIKLÓS, OLIMPIAI BAJNOK GERELYHAJÍTÓ:

— A derék új-zélandiak nagyon büszkék és rátartiak arra, hogy földjüket hosszú-hosszú idő óta nem sújtotta sem háborús pusztítás, sem elemi csapás. Így volt ez egészen ez év februárjáig, mígnem megérkeztem versenykörútra a szigetországba...

Történt ugyanis, hogy egy Hamilton nevű városban kellett versenyeznem az egyik nap. A viadal megkezdése előtt a helyi főrendező ékes szavú beszédben üdvözölt, és kifejezést adott azon reményének, hogy jóvoltomból a sok unalmas, álmos, eseménytelen helyi verseny után végre emlékezetes eseményeknek lesz tanúja a kisereglett szurkolótábor. Szegény nem is sejtette, hogy szavai néhány percen belül mennyire maradéktalanul igazolódnak.

Elkezdődött a bemelegítés, és én valóban kirobbanó formában éreztem magam. Gondoltam, ki is próbálom, „mennyi van bennem", elhajítom egyszer úgy tisztességesen a gerelyt. Jól sikerült a nekifutás, jól a berántás, sikerült a szélre is jól feltennem a szerszámot — hanem ebben a pillanatban a széljárás hirtelen megfordult, és elkezdte vinni a gerelyemet túl a szektoron, egyenest az oldalt elmerülten diskuráló versenybírók felé... Szerencse, hogy egyikük még idejében észrevette a közelgő veszedelmet, mert így riasztó szavára mindenki futott, amerre látott... A nagy ijedtség után csak nehezen lehetett belém lelket verni. Gondoltam, a következő dobásnál jobban résen leszek, belekalkulálom a viharos szelet, és ezért a másik oldal felé célzok. Nem akarok hosszú lenni, de az tény, hogy alig engedtem el a gerelyt, egyik pillanatról a másikra megállt a szél — így most az akadálytalanul süvített át túloldalt egy futóverseny céljánál tanyázó időmérő bírók felé. Szerencsére ott is akadt egy éber ember, s az előző jelenet szinte „egy az egyben" ismétlődött meg, csak ezúttal az időmérők spricceltek szét.

Azóta imádkoznak úgy Új-Zélandban az atlétabarátok, hogy:

„Németh Miklós gerelyétől ments meg uram minket...!"

Amióta világ a világ, a gyerekek szerettek játszani. Ősidőktől napjainkig. S bár a ma gyerekeit rafinált szerkentyűk, izgő-mozgó, sőt repülő vagy éppenséggel beszélő gépezetek szolgálják, tudjuk, hogy ilyesmi régebben nem létezett. Nagyapáink korában megtette egy kukoricacsutka, amiből bábut lehetett csinálni, vagy egy nádparipa, amit délceg-büszkén meglovagoltak a fiúk. De mi volt még régebben, mondjuk 2000 évvel ezelőtt? Mit játszottak az ókori gyerekek? Íme megismertetünk benneteket a különböző korok játékaival.

Már az ókorban is!

A páros-páratlan játékot, mint Platon — az ókor híres görög filozófusa — mondja, a fiúk játszották, gyékénykosárból szedve elő a kockákat. A játék abból állt, hogy a két kézzel eltakart csontkockákról ki kellett találni párosak-e, vagy páratlanok. Ugyanezt csinálták babbal, dióval, mandulával. Némelyek kört rajzoltak, s úgy igyekeztek eldobni a csontkockákat, hogy az eldobott kocka a körbe essék. Ezt a játékot versenydobásnak nevezték.

A tropának nevezett játékban többnyire csontkockákkal egy gödröt vettek célba. A gödröt úgy készítették, hogy a kocka befogadására alkalmas legyen. A csontkocka helyett gyakran makkot, vagy gubacsot használtak a dobók.

A cserepesdi játékban a görög fiúk középen egy vonalat húztak és két részre oszoltak: az egyik tábor a cserép felső lapját mondta magáénak, a másik az alsót. Valaki a vonalra dobta a cserepet, s amelyik lap felülre esett, az ahhoz tartozók lettek a fogók, a többiek meg eliszkoltak. Akit a futók közül megfogtak, az volt a „szamár", és leült. Aki a cserepet dobta, azt kiáltotta: „Éjjel-nappal!" (A cserép alsó lapját tudniillik bekenték szurokkal, s ezt hívták „éjjel"-nek.) Cserépfordításnak is hívták a játékot.

A szembehunyósdiban valaki behunyta a szemét, elkiáltotta magát: „vigyázz!" és akit a menekülők közül elért, rögtön annak kellett behunynia a szemét. Vagy: behunyt szemmel kellett keresnie a többieket, amíg rá nem akadt valakire. Vagy: behunyva tartotta a szemét, amíg valakit meg nem fogott. Vagy: valaki jelt adott, a hunyónak találgatnia kellett, míg rá nem jött, hogy ki volt az.

Köcsögösdi. Az egyik középen ült, ezt köcsögnek hívták, a többiek rángatták, piszkálták, vagy akár ütötték is, közben körülszaladták. Akit ő körbefordulva megfogott, az ült be a helyére. Máskor, az egyik bal kezével a köcsög peremét fogta, s közben körbeszaladt, a többiek meg ütötték, azt kérdezgetve: „Ki fogja a köcsögöt?" Ő pedig így felelt: „Én magam, Midas!" Akit aztán a lábával elért, az járt helyette a köcsög körül.

Kákakeresés. Körben leültek, az egyik, akinél a kákából font kötéldarab volt, titokban letette azt a hátuk mögött. Ha az, aki mögött feküdt, nem vette észre, körülfutott és közben ütötték, ha észrevette, akkor ő kergette körbe a letevőt, és közben ütötték.

A „Süss fel, drága nap!" játék. A gyermekek ezzel a felkiáltással tapsoltak, mikor felhő borította el az istent. Ezért mondta Stra-

CSEREPESDI,

tis, a vígjáték jeles írója egy művében:

A gyermeknek enged ám a Nap maga, mikor kiáltják: „Süss fel, süss fel, drága Nap!"

A borseprőbe mártást a nevetség végett találták ki. Itt ugyanis egy borseprő tálba merített tárgyat kellett szájjal kihalászni.

A teknős-teknősbéka leányjáték, hasonló a kócsögösdihez. Az egyik leány leült, őt nevezték teknősbékának, a többiek meg körülszaladták és ezt kérdezték:

— Te teknős-teknősbéka, mondsza, mit csinálsz?

Erre a felelet:

— Gyapjút fonok, Miléstos finom gyapjúját.

Erre megint a többiek:

— No, és fiacskád mit csinál, hogy már halott?

Ő megint ezt mondja:

— Fehér lovával tengervízbe ugratott.

A fantázia otthonában

Az angol útikalauzok rendszeresen felhívják a szigetországba látogató idegenek figyelmét: „Megkérjük önt, kedves vendégünk, ha van egy kis ideje, feltétlenül utazzék el Derbyshire-be, hogy megnézhesse Hodgson tanár úr múzeumát!"

Hodgson tanár úr a múlt században élt és élete nagy részét gyermekjátékok gyűjtésével töltötte. No persze, nem egyedül, mert segítségére voltak a tanítványai. A gyűjtemény a tanár halála után múzeumba került, a kisváros ősrégi épületének, a Sudburfy Hallnak a termeibe.

Különleges múzeum ez. Az idelátogató gyerekeket múlt századbeli ruhákba öltöztetik fel s úgy vezetik körbe. A szivárványfüggönyön átlépve máris a varázstükör előtt találják magukat. Ami itt, ebben a szobában látható, azt mind Hodgson tanár úr tanítványai tervezték. A megelevenedő falminták, a kaleidoszkóp, a szépen berendezett egérlyuk s a szivárványfüggöny fölötti aranykakas mind-mind a fantáziájuk szülötte.

A következő nagy játékterem mellett van egy kis szoba, ahol éppen földrajzóra zajlik. Múlt századi földrajzóra, aholis a tanulók keskeny lócákon ülnek és hátratett kézzel figyelik az öreg szemléltetőeszközöket, az elsárgult térképet, amelyről bizony alig-alig lehet valamit is leolvasni. A tanár pedig szigorú tekintetű s a nádpálca a legfontosabb segédeszköze. „Oh, milyen jó, hogy ma nem ilyenek a föciórák!" — sóhajt a látogató és már a következő terem felé siet. Ám a termet, kapu zárja el, amely azonban varázsszóra könnyen kinyílik. Benn rózsaillat lengi körül a gyerekeket, mágikus zene hallatszik. Az elvarázsolt holdfény-folyosón bűvös tók, tavak és kastélyok kápráztatják el őket. Káprázat? Pedig ez már a Szörny birodalma. (A múzeum egyharmad részében ugyanis a Szépség és a Szörny elevenedik meg.) A félelmetes Szörnyet szolgái veszik körül: a denevérek, a sötétség lakói. Az oszlopról egy hatalmas sárkány néz le. Az ember legszívesebben elfutna innét. Nem lát más kijáratot, csak egy szűk, ijesztő folyosót! Fut, fut és a végén fényes terembe érve megnyugszik a látogató. Itt ugyanis a Szépség ünnepli menyegzőjét a Herceggel.

Úgy mondják, Hodgson tanár úr házról házra járt, mert így akarta megtudni: milyennek képzelik a gyerekek a Szörnyet, s milyennek a Szépség esküvőjét. Mindent az ő fantáziájuk szerint valósított meg.

Kinek mulatság, kinek munka...

A francia gyerekek legkedvesebb játékait röviden a „mini" szóval jellemezhetném. Tudniillik, minden olyan játék divatos, ami kicsinyítva a felnőttek világára emlékezteti Lille és Toulouse, Marseille és Le Havre iskolásait. A divathullám természetesen a fővárost sem kerülte el; a párizsi „szabadidő-központban" élelmes üzletemberek külön pavilonokban árulják a kicsinyített — körülbelül gyufásdoboz nagyságú — telefont, húsdarálót, hintaszéket, magnetofont és lemezjátszót. Mindegyik forog, kattog, csillog-villog és persze jó sok pénzbe kerül: egy pici telefon például negyven frank (hozzávetőleg 280 forint).

A „szabadidő-központról" el kell mondanom, hogy nagyjából olyan, mintha egymás mellé tettek volna egy állatkertet, egy vidámparkot és egy közlekedési kiállítást. Vagyis megtalálható ott a majomketrectől kezdve a csónakázótón keresztül a kiselejtezett repülőgépig minden, aminek a gyerekek örülhetnek, s alkalmasint maguk is kipróbálhatják egyebek között a mini motorcsónakot. Akinek a pénztárcája engedi, pónilovon járhatja be a hatalmas, fákkal, növényekkel tarkított területet. Itt a póniló sem más, mint mini játék, ami a tulajdonosnak sok pénzt hoz a „konyhára", amíg a

kötőféket tartó színes bőrű gyerekek csak pár frankot kapnak fáradtságos munkájukért.

Ezeknek a gyerekeknek biztosan nem jelent nagy mulatságot a sétagalopp. S az is biztos, hogy szüleik — a Franciaországban dolgozó algériai, szudáni vendégmunkások — aligha gondolhatnak arra, hogy csillogó-villogó mini telefont, vagy hintaszéket vásároljanak a gyerekeiknek.

KÖCSÖGÖSDI

Babák és bábuk

Az emberiség történetében az otthon elkészíthető, fából faragott bábuk váltak először népszerűvé. A babák a késő egyiptomi, görög és római kultúra elterjedésével jelentek meg, ezt megelőzően vallásos szertartások kellékei voltak. Németországban már a XII. században készültek fabábuk, igazán közkedveltté a XV. századtól váltak. A babák készítéséhez más anyagokat is felhasználtak: bőrt, üveget, viaszt, textíliát és porcelánt. Az emberalakot utánzó figurák mellett állatfigurákat is faragtak, fogatokkal, szekerekkel. Készítettek istállót, piacot, vásárt is. A Németországban talált első babaház 1598-ból való, de a XVII. századból maradt fenn babaváros is, ez huszonhat házból, negyvennyolc szobából és négyszáz babából állt. A konyhában folyóvíz, ezüstből, rézből készített tányérok, edények és egyéb használati tárgyak tették teljessé a berendezést.

A XIII. században alkották meg az első babaszínházat, később született meg a bábszínház, és 1510-től név szerint említették meg a bábjátékosokat. A bábszínház állandó komikus figurája a német nyelvterületen ismert Kasperl, az angol Punch, az olasz Pulcinella, a francia Polichinelle, az orosz Petruska és a cseh Kasparek. A Németországban készült régi játékokból nyújtunk át egy kis képgyűjteményt.

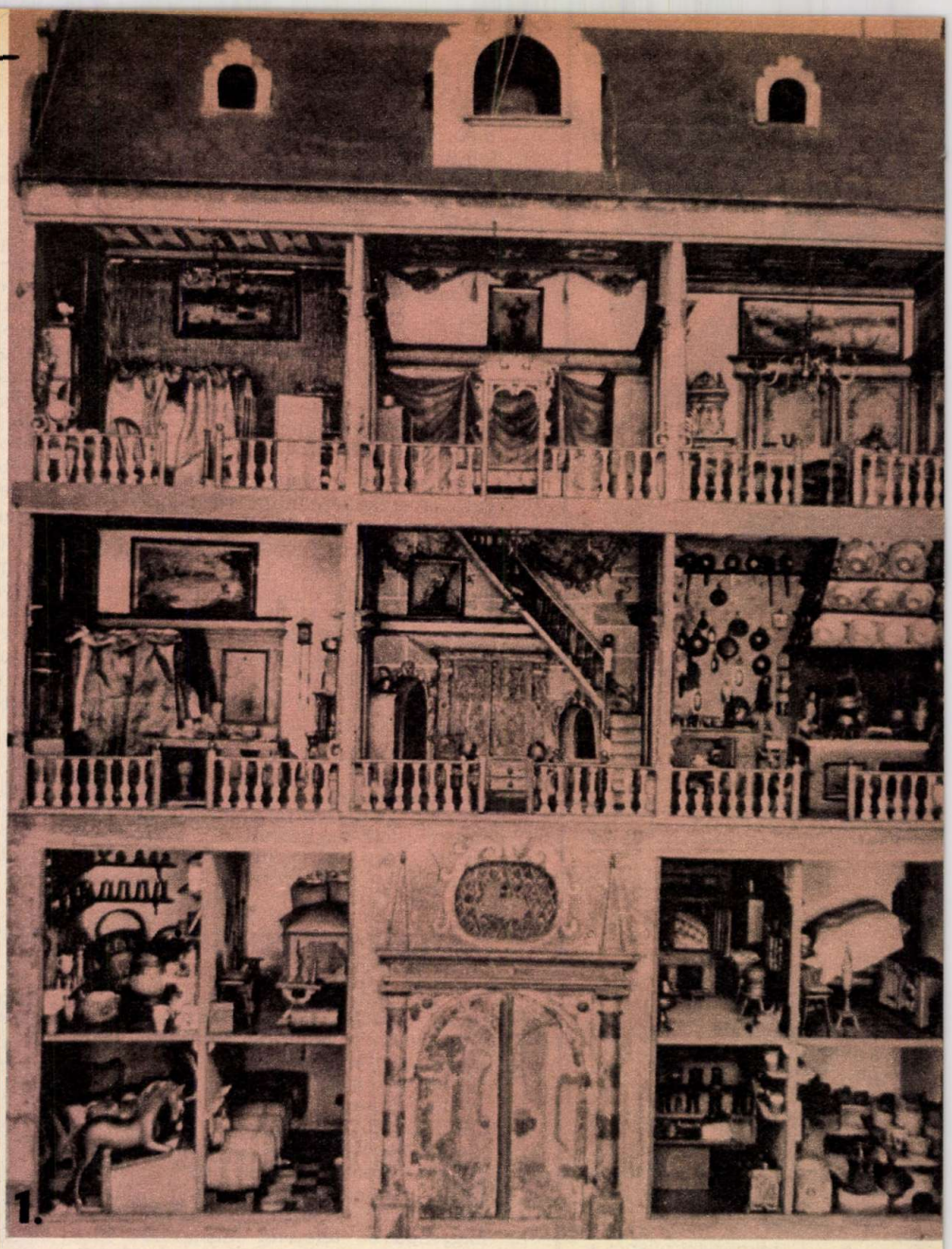
1.

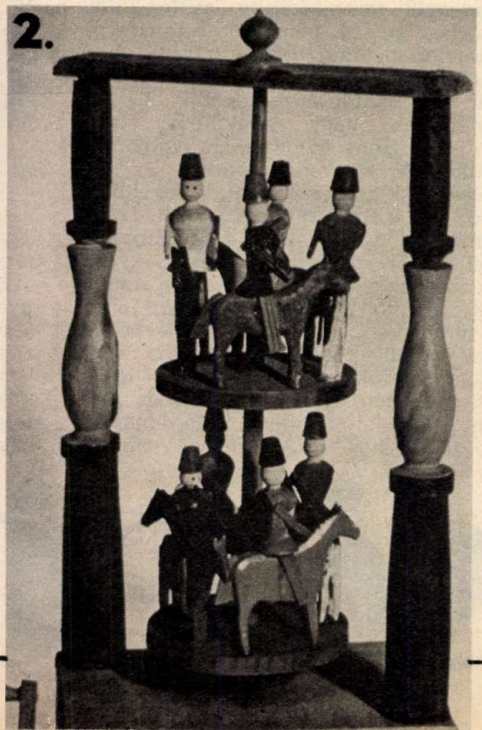
2.

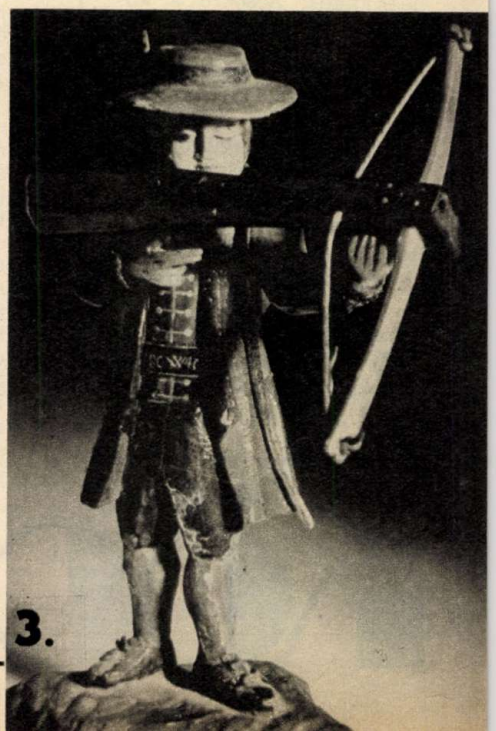
3.

1. Ez a ház majdnem olyan, mint az igazi. Van benne hálóés dolgozószoba miniatürizált bútorokkal, konyha, pici edényekkel és kamra, amelyből csak az ételféleségek hiányoznak. De a házban lakó babáknak nincs is szükségük igazi ennivalóra. 2. „Tessék, tessék, indul a menet...!" A zenélő körhinta 1900-ban készült. A lovak és az emberek soha nem szédülnek el — mert fából vannak. 3. Akit ez a derék vadász megcélzott, annak befellegzett. Ha az íjpuskát felhúzzák, a „lövedék" legalább egy méterre repül. 4. A fából faragott török hadihajó még a Boszporuszon is megállná a helyét. De legalábbis a teknőben, vagy a patak partján jól lehet vele játszani. 5. „Faragott díszdobozt, festett kalapácsot, facsigát és babát vegyenek!" Valószínű így kínálhatta portékáit a játékárus a XIX. században, amikor a felvételünkön látható batyuval bekopogtatott a lakásokba.

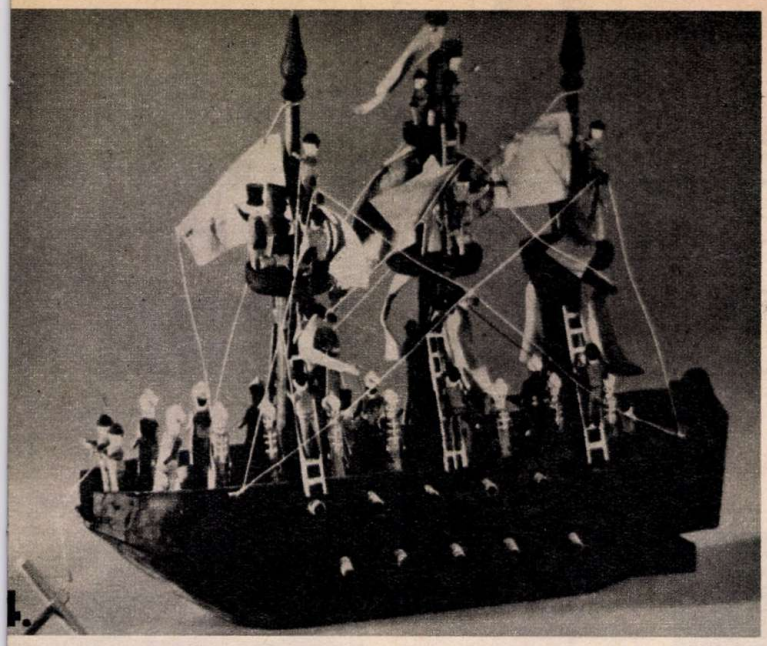

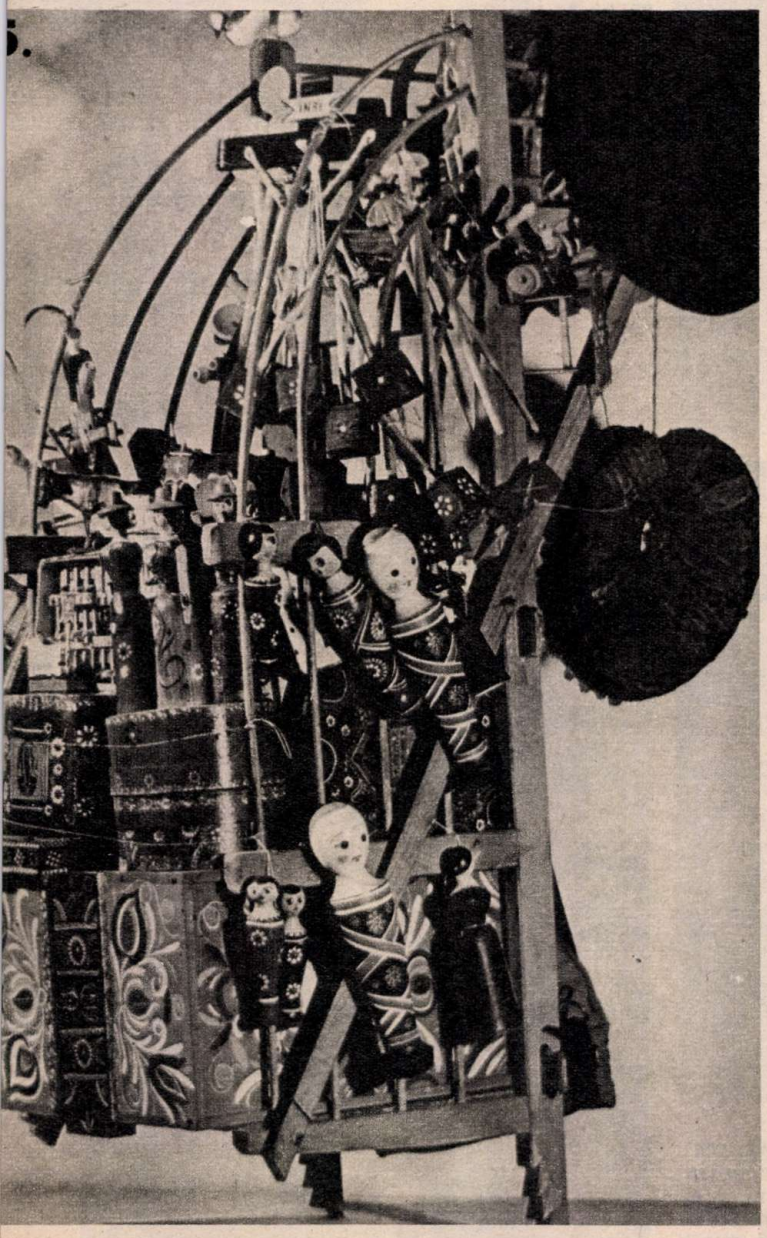

Bálnaidomár lehetsz!

„Helló, Kanada!" — bömböli az autórádió, s mi vidám zeneszó mellett hajtunk a sztrádán a Torontótól nem messze levő Game Farm felé. Hogy mit jelent ez a két szó? Körülbelül annyit: játékpark. Ám az igazi játék itt nem hajasbabát, kispuskát, műanyag vonatot jelent, hanem — mindenféle állatot.

Már a bejáratnál őzek szelíd és népes csapata fogadja a látogatókat. Tolonganak, ropogtatják az előre csomagolt csemegét és vidáman tűrik, hogy a gyerekek fülön ragadják őket, s eljátsszák velük a sebtiben kitalált indián- és vadásztörténeteket. Ehhez semmiféle kellékre — tolldíszre, pisztolyutánzatra nincs szükség, hiszen a képzeletet mindennél jobban megmozgatják az élő állatok.

A park fő látványossága, s egyben játékszere: Mary és Joe, a két hatalmas bálna. Óriási medencében úszkálnak, fröcskölnek és fújtatnak kora reggeltől késő estig. A gyerekek körbeállják a medencét, a bátrabbak még a víz fölé helyezett állványra is felmehetnek. Vagyis bárki felcsaphat idomárnak: ha a bálnák meghallják a nevüket, azonnal odaúsznak, ahol szólították őket. De jaj annak, aki nem dob be nekik ilyenkor valami finom halcsemegét! A két tíztonnás test nekilendül, és akkora víztömeget zúdít a partra, hogy az még a közeli Niagara vízesés kistestvérének is beillenék...

CSEREPESDI, KÖCSÖGÖSDI

AHOL A 8-AS

A 8-as meglehetősen hóbortos jármű. Útja meglepően kacskaringós, közben ijesztő lejtőkön zuhan a mélybe, hogy aztán újabb magasságokba kapaszkodjon fel. És benne is, körülötte is – bőven terem az öröm. Igaz, a bő termést rengeteg eszköz, berendezés és játékszer segíti elő. A berlini „Spittel Markt" éppúgy a vidámságot, a szórakozást szolgálja, mint a világ bármelyik városának vidám parkja. A gyerekek birodalma!

A szánkózás remek dolog, különösen akkor, ha úgy egyébként meglehetősen enyhe az időjárás. A száguldás, a lejtő, a kanyarok azért a műhegyen is igaziak . . . !

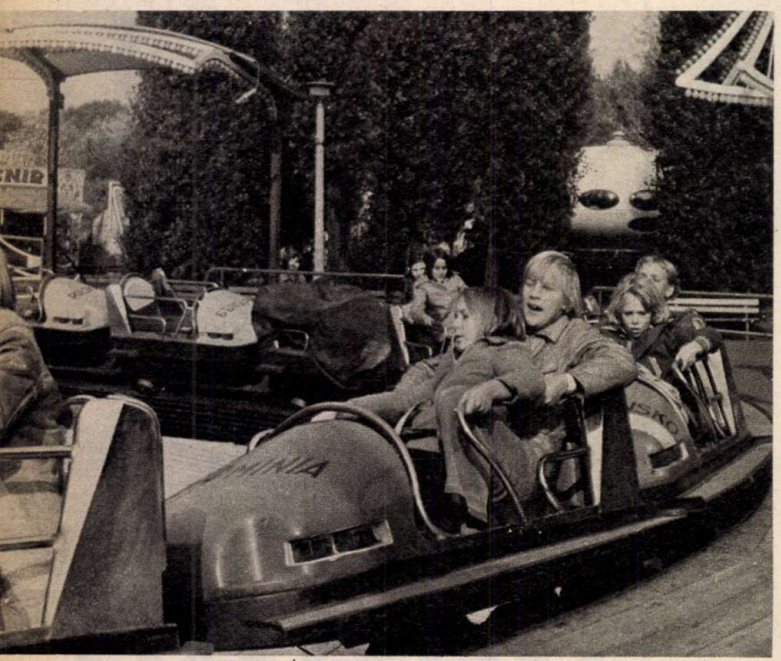

Kapaszkodj, ha jön a kanyar! A gyorsan száguldó járműveken még a velőtrázó sikoltozás is egészen természetes magatartás . . .

Repül a szőnyeg! Igen, a műanyag dombon egy egyszerű szőnyeg is elegendőnek bizonyul egy nagyszerű nyári szánkózáshoz

JÁR!

Egyszer fent, máskor lent.
Ilyen az óriáskerék s míg forog körbe-körbe,
vidám zene szól.
Fentről egész Berlin látható

Száguld a 8-as!... Hegyre föl, völgybe le, az ember a végén kissé támolyogva hagyja el a járművet, és csak arra emlékszik, hogy igazán pompásan érezte magát. Lent: „szupermodern" gépek, közvetlenül felszállás után...

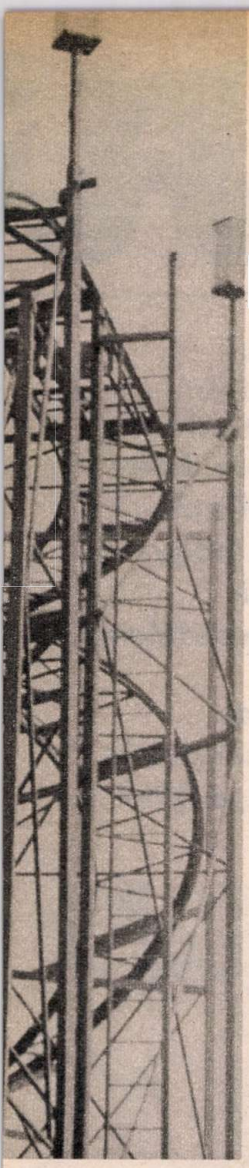

DAI

A daidai magyarul — nem éppen irodalmi kifejezéssel — azt jelenti, hogy dínom-dánom, hogy mulassunk, táncoljunk... Japánul meg azt, hogy a jó hagyományok, nemzedékről nemzedékre szállnak. Ilyen hagyományok a japán gyerekünnepek is. A lányok ünnepe, a fiúké, a babáké...

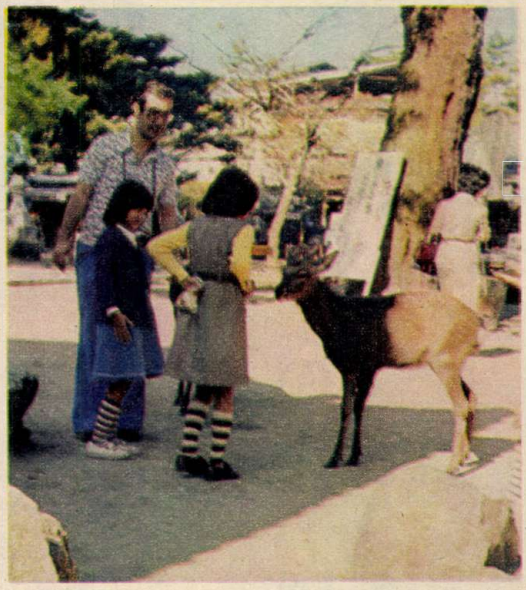

A cölöpökön álló házakat a halászok pihenő- és gyűjtőhelyül használják. Azért épültek a vízre, hogy a zsákmányt ne kelljen minden alkalommal a partra vinni

„Húzd meg, ereszd meg!" A japán gyerekek egy ősi haranggal birkóznak. Az győz, aki előbb kondítja meg a több mázsás bronzóriást

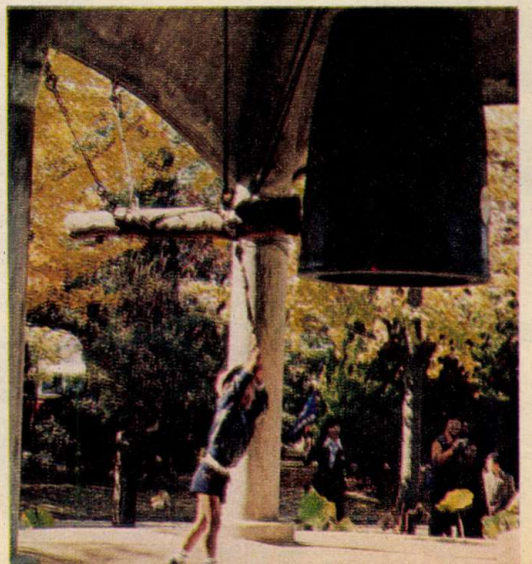

DAI

A babák ünnepét — japánul a Hina Matsurit — az év harmadik hónapjának harmadik napján tartják. Eredetileg csak a lányok ünnepe volt, de ma már az egész családé.

MIT JELENT A BARACKVIRÁG?

Az ünnepen a ház legszebb szobájában kiállítást rendeznek — babákból. De nem azok a babák kerülnek a világosvörös anyaggal borított lépcsőzetes emelvényre, japánul hinadanra, melyekkel a lányok mindennap játszanak, hanem féltve őrzött, szertartásos bábuk. Nemzedékről nemzedékre öröklődnek, csak ünnep idejére vehetik elő a gyerekek. Érthető, hogy nagy öröm az ilyen kiállítás rendezése. Tíz-tizenöt darab ősi kosztümökbe felöltöztetett bábuból áll a kiállítás. Az emelvényre kerülő babákhoz miniatűr bútorok, művészi gonddal elkészített háztartási eszközök, felszerelések tartoznak. A babakiállítás elkészítése nagy öröm a lányoknak.

A legfelső polcon csak a császárt és császárnőt jelképező pár: japánul: Dairi-sama foglalhat helyet. Ruhájuk csillogó selyemből készül, csakúgy, mint az alsóbb polcokon elhelyezkedő miniszteréké, udvarhölgyeké, zenészeké s más előkelőségeké. Díszdobozok, gyertyatartók, vázák és őszibarackvirágok díszítik az emelvényt. Az őszibarackvirág — mint a boldog házasság, a gyengédség és a béke szimbóluma — elmaradhatatlan éke a kiállításnak. Az ünnep elmúltával fadobozokba csomagolják a babákat, egyéb kellékeket, és várják a következő évet, hogy ismét gyönyörködhessenek bennük.

KODOMONO-HI

Évszázadok óta az ötödik hónap ötödik napja a fiúk ünnepe. A második világháború óta nemzeti ünnepnek nyilvánították és gyereknapnak, japánul Kodomono-hi-nak hívják.

A kertekben vagy az udvarokon magas fa- vagy bambuszrudat állítanak fel. Erre hal alakú papírt, vagy szövetből készült lobogót feszítenek ki, mely a szél mozgásától olyan lesz, mintha igazi hal úszna a levegőben. Eredetileg a család minden fiú tagjának külön felállított lobogója volt, a legidősebbnek a legnagyobb, tizenhárom méter hosszú, fokozatosan kisebb a fiatalabbaknak, még a csecsemők is kaptak egy picinyke lobogót.

Sok legenda fűződik ahhoz, miért éppen a pontyra esett a választás, mert csak ez a halfajta felel meg a hagyományoknak. A legelterjedtebb mese szerint ez a hal a legkitartóbb, a legerősebb, megküzd a gyors folyású patakokkal, áramlásokkal és vízesésekkel. Ereje és kitartása az akadályok leküzdésére sarkallja a fiúkat, erőt és állhatatosságot jelképez.

Ugyanezen a napon régi fegyvereket, kardokat, sisakokat, nyergeket, lobogókat és hadvezéreket jelképező bábukat állítanak ki a lányok ünnepéhez hasonlóan. A tudósok az ünnep eredetét i. sz. 593—629 közötti időszakra teszik. Mindkét ünnepre a hagyományok tisztelete, a szertartások szigorú betartása jellemző. A kiállított tárgyakkal játszani nem szabad.

TABUKOSZORÚ

A nemzet nagy ünnepe az újév köszöntése január elsejétől harmadikáig tart. A házak bejáratának mindkét oldalát fenyőágakkal, japánul: kado-matsu-val díszítik fel. Minden fenyőág mögé három szál bambusz kerül, a kapu fölé keresztben tabukoszorút, japánul: shimenawa-t akasztanak. Szalmacsomók és fehér papírszalagok alkotják a koszorút, közéjük páfrányleveleket, egy narancsot, és egy kis homárt tesznek.

A fenyőfa keménysége hosszú életet mutat, a bambuszágak állandóságot, állhatatosságot és erényt; a páfrányleveleket tartós szerencsét ígérnek. A narancs, japánul: daidai több jelentésű. Jelenti azt is, hogy nemzedékről nemzedékre öröklődnek a jó hagyományok, a kincsek, a szokások. A narancs tehát újévi ajándék. A homár görbe háta az öregkort jelképezi, azt jelenti, hogy hajlott háttal is örülhetünk az életnek.

Az ünnep első napján az egész család legszebb ruháját ölti fel, az emberek meglátogatják egymást, majd a második napot mindenféle ceremóniának szentelik, annak reményében, hogy minden elkövetkező esemény olyan boldog lesz, mint az év első napjai. A kisiskolások ekkor kezdik tanulni a szépírást. A fiúk sárkányt eregetnek az utcákon, a lányok selyemvirággal és művészi figurákkal díszített tollaslabdával játszanak. Nem maradnak el az évszak közkedvelt társasjátékai: az Irohagaratu (kártyajáték) és a Sugoroku (puffjáték). Mindkettő „játék a szavakkal".

G. É.

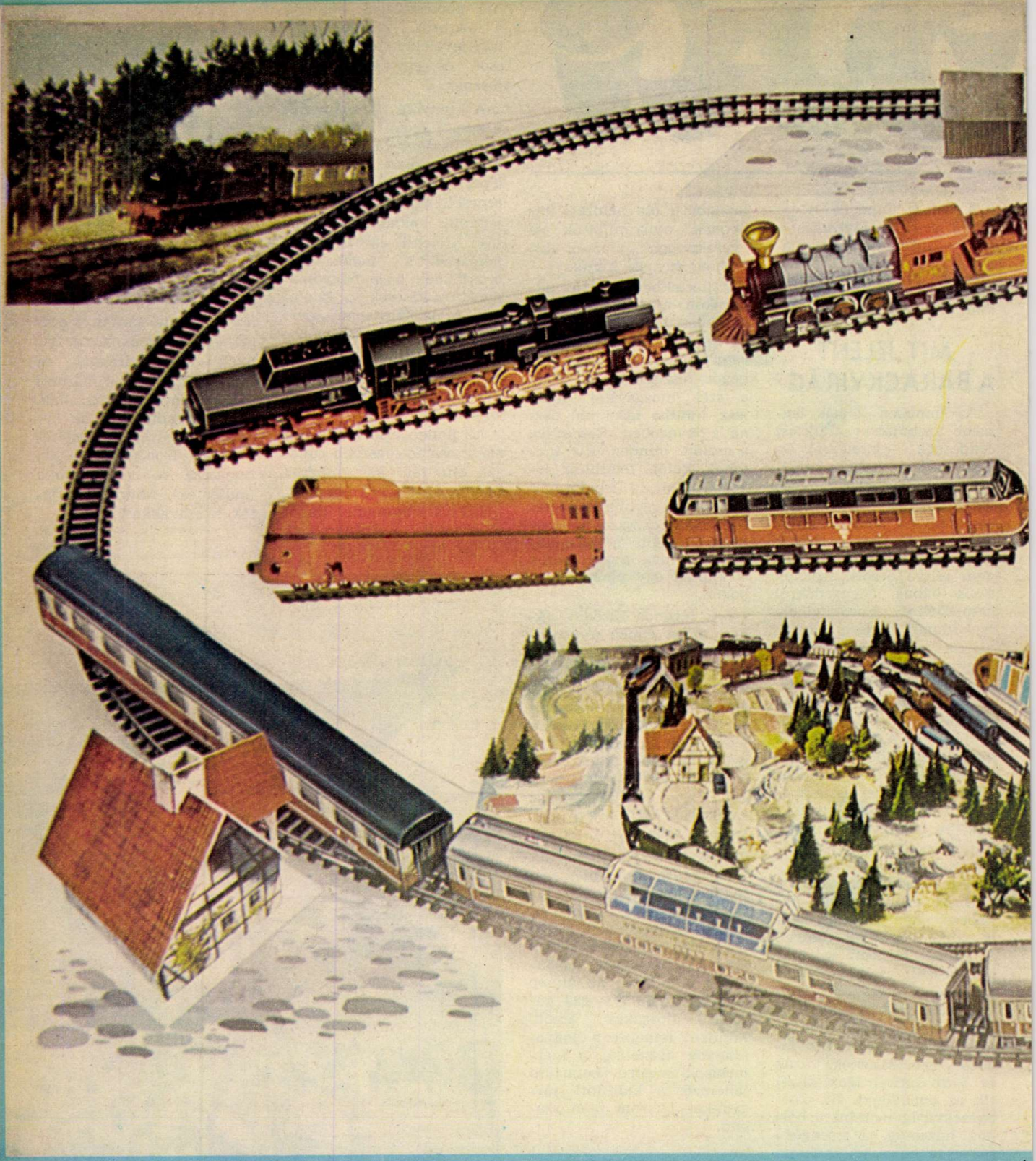

Liliputi VONA

TOK

Bécsben járva úgy döntöttem, hogy ha már úgyis itt vagyok, elugrok néhány órácskára Liliputba...

Nem volt nehéz, hiszen csak meg kellett keresnem a Kalvarienberggasse 22-es számú házat. Itt található ugyanis a bécsi Liliput, amely nem más, mint játékgyár, s ahol a valóságoshoz szinte „megszólalásig" hasonló minivonatokat készítenek.

AZ ELSŐK: KONZERVDOBOZBÓL

Dieter Bücherl igazgató szobája olyan, mint egy miniatűr rendező pályaudvar, ahol jól megférnek egymás mellett a kezdetleges, régi vonatocskák és a legújabb, legmodernebb szerelvények.

— *Az egész ott kezdődött* — mondta az igazgató —, *hogy szerszámkészítő nagybátyám egyszer karácsonyra összeeszkábált nekem egy kisvasútat. Ő alapította a barátaival 1947-*

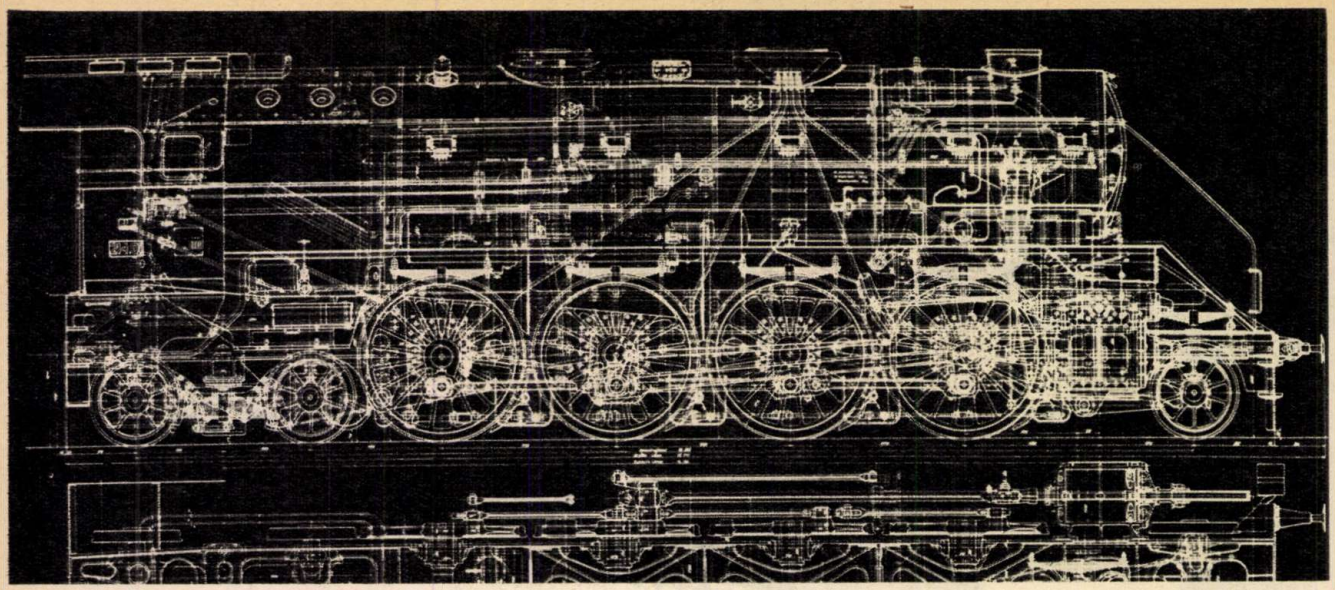

Dieter Bücherl igazgatónak komoly „házi zsürije" van: négy lánya és egy fia mond először kritikát a kis vasútmodellekről

ben ezt a gyárat, s amikor megnőttem, én vettem át a vezetését. A kezdet kezdetén, a háború utáni években még konzervdobozokból és fából csináltuk a vonatokat, s az akkori gyerekeknek ez is óriási szenzáció volt! A műanyag elterjedésével minden változott, s azóta a polisztirol „diktálja" az iramot, no meg adja az új és új lehetőségeket.

Az igazgatónak igazán komoly „házi zsürije" van: négy lánya és egy fia mondja ki először a termékek kritikáját.

— A gyerekeket csak a játék öröme érdekli, de vannak olyan felnőtt vásárlóink, akik hobbiból gyűjtik a kisvonatokat, s arra sem restek, hogy utánaszámoljanak: meg vannak-e szám szerint is a mozdonyon a szegecsek!

SZERELDE — NAGYÍTÓVAL!

Elindultunk, hogy megnézhessem a műhelyeket is. Az üzem ajtaja fölött — stílszerűen — egy régi mozdony leszerelt táblája látható, rajta a szám: 382 056 . . .

— Ha már azt megnézte, olvassa el ezeket a számokat is — nevetett az igazgató, s kezembe nyomott egy fekete testű mozdonymodellt.

Hiába meresztgettem a szememet, hiába szerettem volna kibogarászni a szöveget, meg a számokat! Ez csak akkor sikerült, amikor egy nagyítót is kaptam. Olyat, amilyennel az itt dolgozók ellenőrzik: vajon pontosan, elmaszatolás nélkül nyomták-e a betű- és számjelzéseket a vonatalkatrészekre az automata gépek . . .

A „Liliput" gyár minivonatait ez a teljes precizitás jellemzi. No persze, mit sem ér az olyan kisvasút, amely csak vitrintárgynak jó, de nem tud szemet gyönyörködtetően zakatolni, előre-hátra szaladni a váltókon át!

Bücherl igazgató a próbaasztalhoz vitt:

— Aki itt dolgozik, az reggeltől munkavégeztéig „játszik"! Nemcsak azt próbálja ki, hogy jól futnak-e a kis vonatok, hanem egy szándékosan hibás terepasztalra is felteszi a szerelvényeket. Hibás váltóállításnál, rosszul összeillesztett sínek esetében meg kell állniuk, különben kész a baj: egymásnak ütköznek és eldeformálódnak!

NEM TAGADJA!

Búcsúzóul megkérdeztem az igazgatót: ő, aki a legnagyobb osztrák vasútmodellgyárat vezeti, akinek termékeit több mint tíz ország vásárolja, s aki komoly, ötgyermekes családapa — szokott-e ma is a szőnyegre kuporogva „vonatosdit" játszani?

Kicsit belevörösödött a kérdésbe, majd félrehúzott, hogy senki se hallja, s így válaszolt:

— Néha-néha . . .

(Somos)

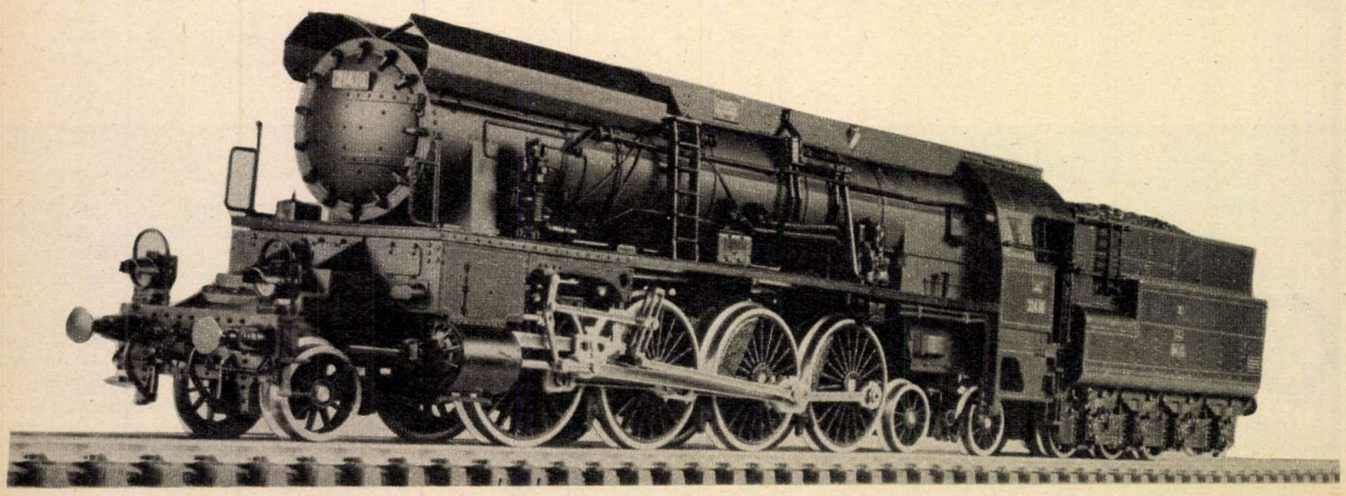

PAPUCS ÉS RÓZSA

Hamupipőke története kétrészes, színes angol zenés filmen Gemma Craven és Richard Chamberlain főszereplésével

A szép Cindarella — szülei halála után — cselédsorban él, mostohája házában. Irigy mostohaanyja és annak két lánya elhalmozza munkával, szinte ki sem mozdulhat a konyhából. Egyszer a király nagy bált rendezett, ahová meghívta Cindarella mostoháját és lányait, akik lázasan készülődnek a nagy napra. Ruháikat Cindarellával varratják, aki tündér keresztanyja segítségével újjá varázsolja a régi köntösöket. Mikor Cindarella egyedül marad, álmodozni kezd: ő is szeretne elmenni a bálba. Keresztanyja megsejti ezt, s káprázatos báli ruhává változtatja Cindarella

Papucs és rózsa

kopott öltözetét. A hatlovas hintón érkező ismeretlen szépség elbűvöli az egész udvart és Edward herceget. A trónörökös csak Cindarellával táncol, ám a varázslat csak éjfélig tart és a legszebb pillanatban eltűnik a lány. De szökés közben egyik papucsát elveszíti a palota lépcsőin. Az udvaroncok sorra járják a házakat, de hiába: senki lábára nem illik a kecses topánka. Edward egy napon elkeseredetten elhajítja a papucsot, amelyet Cindarella kutyája talál meg és visszaviszi gazdájának. John, a herceg barátja meglátja a réten a kis papuccsal önfeledten játszó Cindarellát és lóhalálában viszi a hírt Edwardnak, hogy megtalálta a lányt, akit oly régen keresnek. A szerető szívek egymásra találnak, ám boldogságuk nem tart soká. A királyi család úgy dönt, hogy az ország válságos helyzetében a herceg nem köthet rangon aluli házasságot.

A boldogságról szomorúan lemondó Cindarellát számüzetésbe viszik a főminiszter emberei. A boldogtalan herceg most már hajlandó eleget tenni szülei kívánságának: oltár elé vezeti a csúnya királyi hercegnőt. Végül Cindarella tündérkeresztanyja oldja meg a problémát, segítségével minden jóra fordul...

„Holnap is lesz nap..."

— Mit mondjak a gyerekeknek? Nekik az én életem már történelem, érdekesség — kezdte a beszélgetést Szirtes Ádám, a népszerű színművész.

— Korán — tíztizenegy éves koromban — dolgozni kezdtem. Nem pénzért, kosztért. Napkeltétől napnyugtáig dolgoztam, istállóban aludtam. Summás voltam. Már hajnalban szőlőt árultam az isaszegi piacon. A gazda azt mondta: ennyiért add, kevesebbért ne! Jöttek a vásárlók: hogy adod a szőlőt, fiacskám? Ennyiért! — mondtam. Drágálták és továbbmentek. Nagyon, de nagyon elkeseredtem, senki sem vett. Egyszer csak jött egy nagysága és kérdezte: mennyiért adod a szőlőt, fiacskám? — és én nem mertem mondani, csak néztem rá szomorúan. Kérte, mutassam a kezemen az árát. Én döbbenten bámultam, majd megmutattam. Percek alatt eladtam a szőlőt, mert azt hitték, néma vagyok. Sajnáltak. Ettől kezdve mindig némaként árultam.

— Jóformán alig jártam iskolába, de vizsgára mindig elmentem. Anyám adott öt tojást vizsgadíj helyett, de a tanító úr azt mondta: „Te nagyon okos gyerek vagy, Ádám fiam! Neked nem kell vizsgáznod!" Hazamentem, elmondtam anyámnak, adott még ötöt és visszaküldött. Vizsgára így sem engedett a tanító úr. Felnőtt fejjel értettem meg, hogy a tojást kevesellte a drága tanító úr...

— Tizenhárom éves voltam, amikor apám letérdelt előttem és összekulcsolt kézzel könyörgött, tanuljak valamilyen szakmát, ne legyek olyan földönfutó, mint ő. Így lettem szíjgyártó, bőröndös, bőrdíszműves inas. Hogy miért

A KIS MANÓK FURULYÁJA

Színes, szinkronizált belga—francia rajz-mesefilm.

Pirlouit, a király zenebolond bohóca véletlenül szert tesz egy csodálatos, hatlyukú furulyára, amelynek varázsereje van: aki hallgatja, táncra perdül, akár akarja, akár nem.

Egy napon Torchesac, a tolvaj ellopja a furulyát és varázserejét kihasználva városokat rabol ki. Pirlouit és Johan, a király apródja, üldözőbe veszi a tolvajt, de a furulya hangjára ők is kénytelenek táncolni, majd mély álomba merülnek. Kétségbeesésükben Omnibuszhoz, az öreg varázslóhoz fordulnak tanácsért, aki tudja, hogy ilyen furulyát csak a Kék Manók készítenek; így hát Johant és a bohócot a Kék Manók földjére varázsolja. A parányi manók hosszas tanácskozás után úgy határoznak, hogy készítenek még egy furulyát, melynek segítségével már könnyű lesz legyőzni a ravasz Torchesacot.

Johan és Pirlouit nagy nehezen megtalálja a rablót és hosszú harc után a varázsmuzsikával sikerül elaltatniuk. Visszaveszik tőle a furulyát és elhatározzák, hogy a lopott kincseket visszaadják jogos tulajdonosaiknak.

Pirlouit titokban elkészíti a hangszer pontos mását, hogy majd azt adja vissza a varázsfurulya helyett a manóknak. A királyi udvarban díszes fogadást rendeznek, ahol visszaadják a Kék Manók követeinek a két hatlyukú furulyát. Mikor elmennek, akkor jön rá Pirlouit, hogy véletlenül az eredetit adta vissza, neki csak a rossz másolat maradt.

nem hentes vagy fűszeres, amikor ott még enni is lehetett volna? Nem tudom. Mindenesetre megtanultam mosni, főzni, takarítani, de igazán „bőrözni" nem.

— Húszéves lettem, a háborúnak vége volt, szakmám volt is, meg nem is. Ekkor olvastam az újságban a felhívást, hogy munkás-paraszt fiatalokat várnak a színművészeti főiskolára. Ötvenben el is végeztem és azóta csaknem száz magyar filmben játszottam.

— Hogyan tanulja a szerepeit?

— Nem hangosan. Érlelem magamban a szöveget. Mozgáshoz, mozdulatokhoz kapcsolom. Segít a szöveg belső zenéje, a ritmusa is. Tükör elé sem szoktam állni. Az embernek van egy úgynevezett öntükre, más már nem is szükséges.

— Ágnes lánya tavaly végzett a főiskolán, s most Kecskeméten játszik. Róla is beszélgessünk . . .

— Ágika felnőtt, önálló ember. Ágikát mondtam most is, pedig az Ágnest jobban szeretem. Pályaválasztásába nem szóltunk bele. Gyerekkora óta bejárt a színházba, ott téblábolt körülöttem. A színház, a film imádatát vagy gyűlöletét megszokhatta. Tudta, mit vállal. Makacs ember, még a felvételire sem kísérhettem el. Azt mondta: „Nem akarom, hogy mint Szirtes Ádám lányát vegyenek fel."

— Első próbálkozása sikerrel járt. Milyen útravalóval indult a színészpályára Ágnes.

— Szellemi útravalóval. Azt mondtam neki: „Minden lehetőséged, adottságod megvan ahhoz, hogy az ország értékes művésznője legyél. Ehhez őrizd meg tisztaságodat, a harmatodat. Mert nemcsak ma élünk, holnap is lesz nap . . ."

Szita Anna

Jó szórakozást!

KEDVES PAJTASOK!

Ebben az esztendőben elsősorban rátok figyelünk. A szülők mellett az intézmények, a társadalmi szervek is mindent megtesznek azért, hogy kellemesen töltsétek el az év minden napját.

A filmforgalmazás, a MOKÉP és a megyei moziüzemi vállalatok a Magyar Úttörők Szövetsége támogatásával 1979 májusában gyermekfilmnapokat rendeznek. Ennek keretében új és régebbi sikeres filmek vetítésére, ankétokra, alkotó-közönség találkozókra, plakát- és fotókiállításokra, játékos filmes témájú vetélkedőkre kerül sor. Utóbbiaknak a győztesei részt vesznek Zánkán a IV. Gyermek- és Ifjúsági Filmszaktáborozáson (június 19-e és július 2-a között).

A korábbi évekhez hasonlóan, most is színes programot igyekszünk összeállítani. A vetítéseken kívül találkozhattok a filmek alkotóival, színészeivel. Előreláthatóan Gojko Mitič is ellátogat Zánkára. A táborozók bepillantást nyerhetnek a filmezés titkaiba, a rajzfilmkészítésről, a trükkfelvételekről, a filmszakemberek munkájáról is hallhatnak előadásokat. Olyan filmeket is vetítünk, melyek bemutatására később kerül sor.

Reméljük, hogy a nemzetközi gyermekév egyúttal emlékezetes filmév is lesz számotokra, s jól szórakoztok a mozikban.

MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGE ORSZÁGOS TANÁCSA
MOKÉP IGAZGATÓSÁGA

GULLIVER

J. Swift regényének színes, szinkronizált angol—belga rajz-játékfilm változata, Gulliver szerepében Richard Harris.

Gulliver doktor fényes londoni karrier helyett a tengeri kalandokat választja, ezért 1699-ben Bristolban hajóra száll. Hajója hamarosan zátonyra fut, és egyedül csak ő menekül meg. Egy különös szigetre kerül, Lilliputra, ahol parányi emberek élnek. A sziget lakói között nagy riadalom támad. Gullivert foglyul ejtik, és a város legnagyobb templomában tartják fogva. Nagy gondot jelent az óriás élelmezése és ruházása. A hadügyminiszter és tábornoka megpróbálja meggyőzni a királyt, hogy Gulliver ellátása veszélyezteti az államháztartást. Ám Lilliput és a szomszéd sziget között háború folyik, és jól jöhet az óriás segítsége.

Egy szép napon Gulliver láncra fűzve elvontatja az ellenség egész hadiflottáját. A hadügyminiszter és a tábornok folytatni akarja a háborút, de Gulliver nem hajlandó segítséget nyújtani egy hódító háborúhoz. A király és a békepárti lilliputiak boldogan ünneplik hatalmas szabadítójukat. Ekkor azonban Gulliver mégis úgy határoz, hogy átköltözik a szomszédos szigetre. De a parton a hadügyminiszter és a tábornok csapdája várja. Furfangosan túljár az eszükön. Így hát a szomszéd sziget lakói szívesen fogadják, segítenek helyreállítani a hajóját, és Gulliver hamarosan útnak indulhat. Ám alig indul el, óriásokkal találkozik . . .

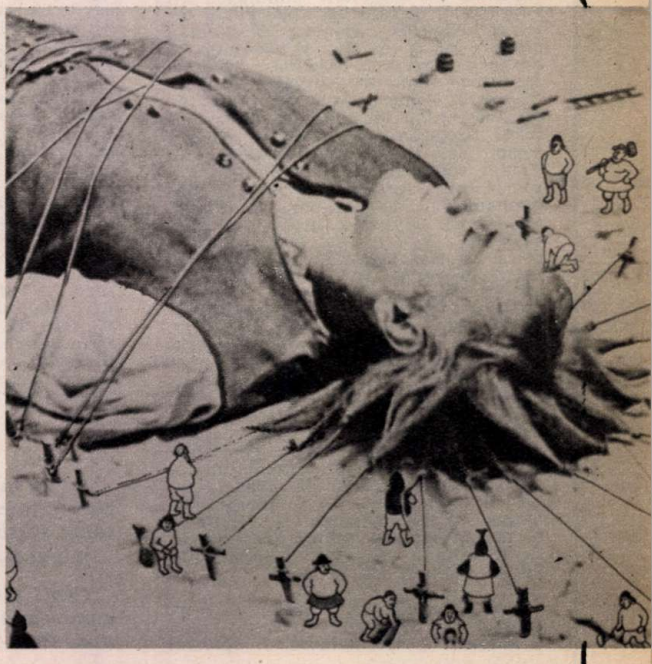

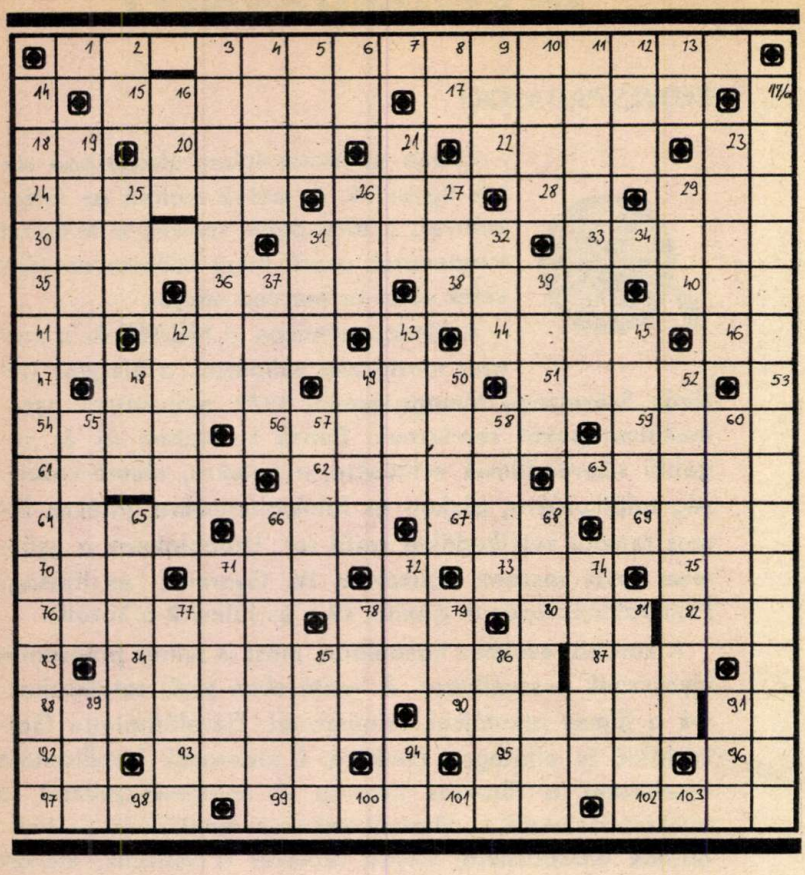

EGY REGÉNY ÉS EGY FILM

Óriási keresztrejtvényünk megfejtése ismét jó szórakozást, kellemes perceket ígér. A vízszintes 1., 24., 61. és a függőleges 17/a. sorait küldd be.

VÍZSZINTES: **1. Egy híres regény alapján készített ifjúsági film címe, amely a sűrű őserdőben játszódik.** 14. Nátrium. 15. Fordított kontinens. 17. Forradalmi cirkáló. 18. Eped egyik fele. 20. Névelős hajórész. 22. Sivatag hajója. 23. A. Y. **24. A vízszintes 1. hősének neve.** 26. Thomas becézve. 28. Germánium. 29. Kutyája. 30. Gázkitörésről ismert falu. 31. Dinsztel. 33. Erőszakkal leválaszt. 35. Etna eleje. 36. Szerszámhoz tartozik. 38. Helyet foglal. 40. Kar angolul (ARM). 41. Tantál vegyjele. 42. Nem élő. 44. Páros testrész, fordítva. 46. Azonos magánhangzók. 47. Kálium. 48. Bérlő. 49. Tímea egynemű betűi. 51. Nem csak mi és ti... 53. Mint a vízsz. 47-es. 54. Ház legfelső része, fordítva, rövid ékezettel. 56. Ami megmarad. 59. Egymást követő betűk a szoros ábc-ben. **61. Itt lesz a gyermekfilmszemle.** 62. Még nem megyek el. 63. Tudni. 64. Való. 66. Helyrag. 67. Közép-Európa Kupa. 69. Fordított felvonó. 70. A függ. 15. fordítva. 71. Rövidített kerület. 73. Erdei gyümölcs. 75. Töm betűi keverve. 76. Kialszik, fordítva. 78. ...-apacs. 80. Tyúk, tájszóval. 82. ZAN. 83. Spanyol gépkocsik jele. 84. Szívtelen. 87. Dunántúli folyócska. 88. Borzalom. 90. Francia folyó névelővel. 91. Tépi közepe. 92. Mister. 93. Nem tompa. 95. Férfinév. 96. Görög betű. 97. Mint a vízsz. 83-as. 99. Csordultig tesz. 102. Megrázkódtatás eredménye. 103. Oxigén.

FÜGGŐLEGES: 1. Névelő. 2. Igen, oroszul. 3. Izetlenek. 4. Parancsolói. 5. Horony. 6. Germánium. 7. Spanyol autók jele. 8. Énekhang. 9. Vödörrel vizet húznak belőle. 10. Vén. 11. Rövid írásművek. 12. YRE. 13. -ve párja. 16. Sziget az Adriai tengerben. **17/a. Országos méretű ifjúsági filmprogram (május 24—30-g).** 19. Kenőcs, idegen írásmóddal. 21. Lakoma. 23. Testborítója, rövid ékezettel. 25. Utaink páratlan betűi. 26. Öblös edény. 27. Az egyik hangsor. 29. Női név. 31. Nitrogénművéről ismert helység. 32. Talál. 34. Mint a függ. 7-es. 37. Ruharágó rovar, fordítva. 39. Széken csinálom. 42. Féltucat kéz egynemű betűiből. 43. Shakespeare egyik királya. 45. Mosolyra fakaszt. 48. Ipari növény. 49. Közel-keleti állam. 50. Juttatok. 52. Habos italt főznek ezen a helyen, régiesen. 55. Bőven. 57. Lehullott levelekből áll. 58. Díszes. 60. Végnélküli matinék, fordítva. 65. Az elárusító asztal. 66. Bemázoltat. 68. Rázúdítok, fordítva. 71. Ráz a hideg, népiesen. 72. Belső szerv. 74. Becézett Mihályt. 77. Kettő meg öt esztendő. 78. Helyhatározó. 79. Muhamad ..., fordítva. 81. Kívánság. 85. Egészen világos hajszín. 86. Ész. 89. A Terka név közepe. 91. Menetrendben látható rövidítés. 94. Személyes névmás. 98. Egyik ékezetes magánhangzónk. 100. Luxemburgi autók jele. 101. Római ezer.

*

A jó megfejtést beküldők között színészfotókat és filmplakátokat sorsolunk ki.

Beküldési határidő: május 19.

CÍM: MOKÉP Sajtó- és Propaganda-osztály, Budapest, Báthori utca 10. — 1054.

APACSOK

Felújítják a nagy sikerű színes, szinkronizált NDK filmet. Főszereplője: Gojko Mitič, aki előreláthatóan június végén hazánkba látogat, s részt vesz a IV. Gyermek- és Ifjúsági Filmszemlén, Zánkán.

A mexikóiak évente egyszer Santa Ritában nagy ünnepséget rendeznek az indiánok részére. E napon minden apacs annyit ehet-ihat, amennyit akar, s annyi lisztet vihet magával, amennyit elbír, cserébe engedélyezik a vadászterületükön található gazdag rézbányák kitermelését. Ulzana, a fiatal indián vezér még sohasem volt ilyen ünnepségen, de most amerikaiakat látott földjükön átvonulni, baljós sejtelmei támadtak, ezért úgy dönt, hogy ő is a többiekkel tart.

A fegyvertelenül érkező indiánok a Johnson mérnök által vezetett amerikaiakat már Santa Ritában találják. Ulzana felfedező útra indul — míg testvérei

Anyu volt a rendezőm

— **Félsz a fogorvostól?** — kérdezem Zsurzs Katitól, aki késve érkezik a találkozóra, ahol édesanyjával, Zsurzs Évával együtt várjuk.

— Szerencsére eddig nem sokszor fájt a fogam, de most, amint látod, be is dagadt az arcom, kicsit nehezen tudok beszélni.

— **Este fellépsz?**

— Igen. Már negyedik éve vagyok a Thália Színháznál. A gyakornoki éveimet is itt töltöttem, majd a főiskola után itt kaptam szerződést. Majdnem minden este fellépek, ma is. Bár fáj a fogam, de ezt a közönségnek nem szabad észrevennie.

— **Szereted a színházat?**

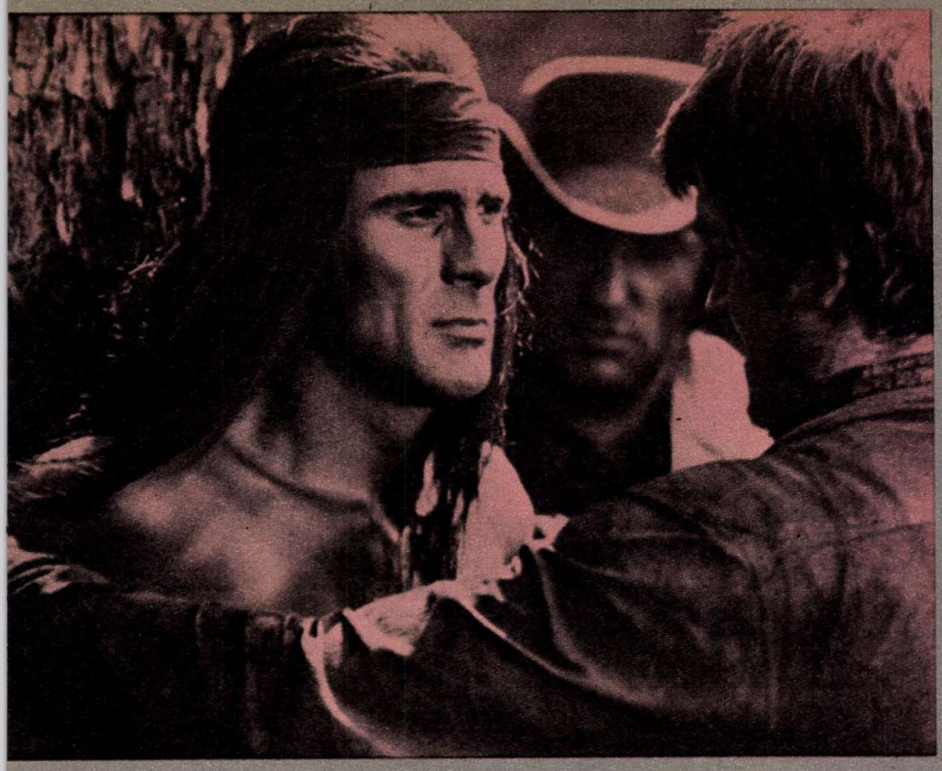

mohón esznek s részegre isszák magukat —, megtalálja az amerikaiak fegyverrel teli szekerét, de mielőtt riasztani tudná társait, leütik s megkötözve egy szobába dobják. Amikor a liszt osztására gyülekeznek az indiánok, a mérnök jelt ad, és a fehérek borzalmas mészárlást rendeznek az apacsok közt.

Ulzana megmenekül, s a kevés életbenmaradottal a szomszédos törzsnél kapnak menedéket. Majd néhány harcossal Santa Ritába lovagol, ahol felgyújtják az áruló mexikóiak házait, majd az amerikaiak után indulnak. Hamar utolérik őket, s egyenként végeznek velük. Johnson mérnököt Ulzana élve fogja el és Santa Ritába viszi.

A mérnököt három amerikai felderítő katona szabadítja meg. Ulzana egyedül indul megkeresésére, de lova a fehérek által ásott csapdába zuhan, s így újra az amerikaiak fogságába kerül. Nemsokára megérkeznek Ulzana indián társai, kiszabadítják a fiatal vezért és üt a végső leszámolás órája.

— Igen, nagyon. Azért, mert rögtön érezhetem az elért eredményt, nem úgy, mint a filmnél.

— Már láthattunk filmben is.

— Igen. A „Csongor és Tündé"-ben, mesejátékokban és az „Abigél"-ben kaptam szerepeket. Bemutató előtt áll a Jókai Mór regényéből készült „Mire megvénülünk" című tévéjáték.

— Az „Abigél" című sorozatot édesanyád rendezte. Jelentett ez valamit neked, mint színésznőnek?

— Olyan volt, mint a többi filmforgatás. Talán kevésbé volt figyelemmel érzékenységemre, mint a kollégáiméra.

— Ez igaz — folytatja az édesanyja, Zsurzs Éva. — Ott kezdem, hogy egyik színész vagy rendező sem örül annak, ha a gyereke ugyanazt, vagy hasonló pályát választ. A szülő már tudja, milyen felelősséget, mennyi lemondást jelent mindez. Én sem örültem túlzottan, hogy Kati a színipályát választotta. Érettségi után rögtön felvették. Úgy érzem, ha egy színész vagy rendező gyerekéből színész lesz, önkéntelenül is nagyobb követelmények elé állítja őt. Nemcsak Katival van ez így, hanem például Benkő Péterrel is így volt, akit a „Koppányi aga testamentumá"-ban láthattunk először. Pontosságot, fegyelmezettséget, sok lemondást követel ez a pálya. Mindig figyelemmel kísértem Kati tanulmányi eredményeit. Ő egyébként szeretett tanulni, nem volt vele semmi probléma.

— Igen — kapcsolódik a beszélgetésbe ismét Kati — ami a megtanulható tárgyakat illette. De bevallom, az olyan tantárgyak, amelyek némi ügyességet kívántak, már nehezebben mentek. Ilyen volt az írás,

a gyakorlati foglalkozás és a testnevelés.

— Úgy tudom, a főiskolán sokat kell tornázni.

— Igen. A problémák nem a gimnasztikával, hanem például az ugrásgyakorlattal voltak. Főiskolás koromban szaltót kellett volna ugranom, de olyan rosszul sikerült, hogy a térdemmel betörtem az orrom. Ezek után a tanáraim is belátták, hogy ilyen szempontból „reménytelen eset" vagyok.

— Mi vonzott végül is ehhez a pályához?

— Gyerekkorom óta nagyon szeretem a verseket, sokat szavaltam, eredményeket is értem el. Nyertem díjat a szép kiejtési versenyen, kaptam Kazinczy emlékérmet, és győztem a szovjet—magyar amatőr versmondó versenyen.

— Zsurzs Éva több ifjúsági filmet is rendezett.

— Nem szeretem ezt a kifejezést. Az igaz, hogy vannak olyan filmek, amelyeket ez a korosztály néz meg legszívesebben, de ezek az alkotások ugyanúgy lekötik a felnőttek figyelmét is. Ilyen volt az „Abigél", és a „Koppányi aga testamentuma", amelyet a francia televízió eddig ötször tűzött műsorra.

— Hogyan tudják meg, hogy egy-egy film igazán sikeres-e?

— Sokat járunk vidékre, ankétokat rendezünk, beszélgetünk, vitatkozunk. És nem utolsósorban rengeteg levél érkezik egy-egy tv-adás után.

— Kati, te is kaptál már levelet?

—Igen, és mindig nagyon meglepődöm. Hiszen még pályakezdő vagyok.

— Válaszolsz is?

— Igen. Legtöbben fényképet kérnek. Mindig szívesen teljesítem a kéréseket.

József Aranka

Az első lépés a morze abc tökéletes ismerete. Híradós katona adja a jeleket, a szakkörösök pedig veszik

A folytatás: ismerkedés az elektromossággal. Polgár Ferenc a zsebszámológép szerkezetét magyarázza

Csodálatos dolog a technika. Segítségével 20—30 ezer kilométeres távolságban levő emberekkel lehet megismerkedni, beszélgetni, barátságot kötni...

CQ! Általános hívás mindenkinek! Itt a HA 5 KJX jelentkezik. A HA Magyarországot, az 5-ös Budapestet, a K, hogy kollektív adó, a JX pedig az ország leghíresebb úttörő amatőr rádiós csoportjának nemzetközi nevét jelenti.

GDDROM = jó napot, kedves barátom! Így kezdődik a mindennapos beszélgetés a világ különböző tájain élő gyerekekkel, felnőttekkel.

Az összeköttetés, a beszélgetés a rádiósok között a nemzetközi „kód nyelven" történik, de a szakkör vezetője Polgár Ferenc angolul is tud. Ő már több éve egy japán rádióamatőrrel levelez. Polgár Ferenc hetedikes kora óta tagja a szakkörnek, elvégezte a Kandó Kálmán Műszaki Főiskolát is.

Ötvenkét úttörő és tizenegy felnőtt a jelenlegi létszám. Hetente egy alkalommal ülnek le az adóvevő elé és keresik a találkozásokat az éterben. S, hogy ez mennyire sikeres? Két évvel ezelőtt nyerték el azt a plakettet, amely annak a rádióklubnak jár, akik már tízezer éterrandevún vettek részt.

Nagy József, a klub titkára elmondta, hogy iskolákban is működnek kihelyezett csoportjaik. Például a II. kerületi Dimitrov úti iskolában vagy ötvenen rádióznak.

A kiképzést hat pedagógus és honvédségi híradós katonák segítik.

Morzézással kezdik, megtanulják a rádiós forgalmazás alapszabályait, a szükséges műszaki ismereteket. Ezután az MHSZ és a KPM (posta) vizsga következik. Aki mindkét próbát kiállta, csak az dolgozhat az adó-vevővel.

A szakkör legfiatalabb operátora (ez a neve a két, sikeres vizsgát tett rádióamatőrnek) Deák Jahn Gábor, akit éppen adás közben fényképeztünk le.

A három Barczikay testvér és Takács Albert szintén rendszeres látogatója

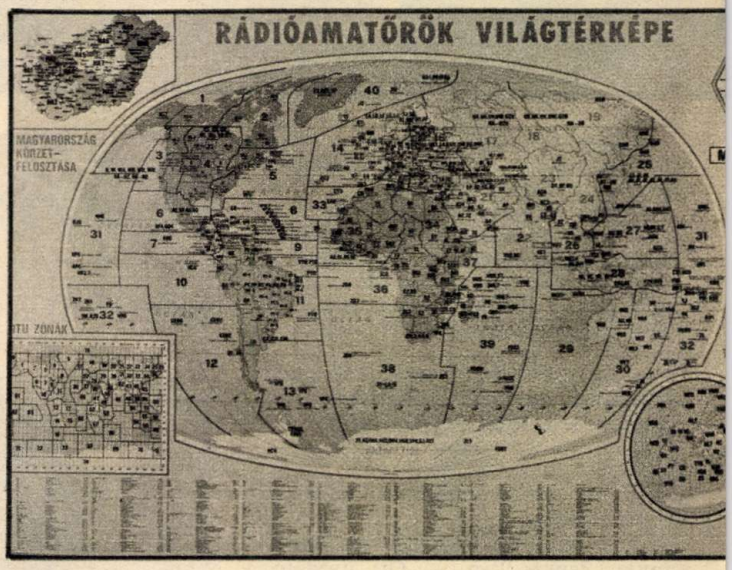

A falon a rádióamatőrök világtérképe függ. Jól láthatók az egyes rádiós körzetek

A rádiós összeköttetést a QSL-lapokkal igazolják. Egy kis minta a 12 ezerből

A 250 W-os FT—250 típusú japán adó-vevő, amely távíró és távbeszélőként is használható — a szakkör büszkesége. Ezzel a kis készülékkel tartják a kapcsolatot a világ rádióamatőreivel. Deák Jahn Gábor, a szakkör legifjabb „operátora"

TALÁLKOZÁSOK AZ ÉTERBEN

az MHSZ II. kerületi, területi rádióklubjának, amely a Marczibányi téri úttörőházban működik.

Tőlük tudtuk meg, hogy étertevékenységük során beszéltek már a Déli Sarkon levő szovjet sarkkutatókkal, magyar hajó rádiósával, aki az Indiai-óceánról jelentkezett, finn világítótorony őrével, Kuki nevű kislánnyal Afrikából, aki a fényképét is elküldte a beszélgetés után. Rengeteg QSL-lapot (vételigazolás) őriznek szekrényükben.

A falon a világ rádiós térképe mellett sorakoznak a díszoklevelek, melyeket a szovjet, csehszlovák, NDK, bolgár, lengyel, angol, holland, jugoszláv rádiós központokból kaptak munkájuk elismeréséül.

Miközben riportunkat készítettük, Deák J. Gabi is befejezte az éterbeli beszélgetést. Mi is befejeztük, köszönjük a beszélgetést, búcsúzunk.

Forrai G. János
Fotó: Gámán Gábor

Akik még tanulók, azok csak a vevőkészülékhez ülhetnek le

A BARÁTSÁG KÖVETEI

— *Éva néni! Éva néni! Tessék csak nézni, egy évben és ugyanazon a napon születtünk Marinával!* — kiáltott fel Hortobágyi Irén, miután tanárnőjétől átvette a régen várt levelet.

Akkor még nem is tudta, hogy Marinának épp úgy tízéves lánytestvére van, mint neki, szeret népdalokat énekelni, mint ő, neki is a matek és a torna a kedvence...

A nemzetközi gyermekévben sokan elmondták: „Ha felnövök, szeretnék tolmács lenni. Látni, hogyan élnek az emberek a határokon túl, más országokban, elmondani, hogyan élünk mi, barátkozni, gondolatokat cserélni.

A legtöbben nem vártak a távoli jövőre. Elindították a barátság követeit; előbb csak néhány soros levélkéket, szótárakat böngészve, könyvek közt lapozva, gyakran a tanárok és a nyelvet értő társak segítségét kérve. Aztán ahogy a barátság mélyült, úgy hosszabbodtak a levelek is...

Székesfehérvárott az Ybl Miklós Általános Iskolában szakkör alakult a levelező gyerekekből. Legtöbben a Szovjetunióba írnak. Novák Laci élményeiről beszél:

— *Nekem először az tetszett igazán, hogy Szagye-*

Marina Dubjagával Livi kötött barátságot

Rágyik a téli sportokat kedveli

Marina G. és Irén egy napon születtek

jev Rágyik kedvenceinek, a hokicsapatoknak a színes fotóit küldte és megírta, hogy mennyire kedveli a sportot. Később már arra is büszke voltam, hogy egyre jobban megismerhettem Baskíriát, Nyeftekámszk városát. Borzongtam, amikor a minusz 50 fokos hőmérsékletről olvastam Rágyik leveléből, és örültem, amikor a naptárgyűjteményem egyre szaporodott. A színészképeken is volt több ismerős. Felfedeztem köztük a kétéltű ember szereplőjét. Valahogy a nyelvtant is könnyebben tanulom azóta...

— Én Moszkvában egy osztályba jártam Lénával — mondja Fülöp Ági. — *Édesapám ott járt egyetemre, s akkor anyuval együtt ott laktunk. Léna két házzal odébb lakott. Együtt jártunk haza a suliból, együtt mentünk az uszodába, mindketten füzetbe írtuk a kedvenc dalainkat, korcsolyázni, metrózni is együtt szoktunk. Ismerem Léna szüleit. Nagyon kedves munkásemberek. Természetesen a barátság megmaradt, s ha minden jól megy, Léna eljön hozzánk a nyáron. Elvisszük a Balatonhoz és Budapestre is... Korcsolyázni nem lehet, de újra úszunk és elővesszük a dalosfüzetet...*

— Az én barátnőm, Olga, Leningrádban lakik — mondja Lantos Andrea. — *Nem láttam még, de biztosan nagyon szép lehet, és jószívű. Szereti az állatokat. Neki is van kutyája, kedvenc galambja pedig a vállára száll, kezéből eteti. Olga itt született Székesfehérváron, édesanyja itt tanított több mint tíz évvel ezelőtt...*

Juhász Livinek nemrég volt a születésnapja:

— Marinától Maruszja babát, jelmezeket, fából faragott tányérokat és kanalakat kaptam. Marina sok-sok virágot rajzolt a levélre. Ez őt a nyárra emlékezteti, amikor édesanyjával virágból fonnak koszorút és csigaházat gyűjtenek a tengerparton. Marina minden nyáron elutazik a nagymamához, mint nálunk is a legtöbb gyerek, én pedig mesélek róla néha Ferikének, testvéremnek is, aki még csak ötéves...

Somssich Andrea Vlagyimir városába levelez, de Bulgáriába is viszi a posta a sorait. Így beszél:

— Legszívesebben minden városba elmennék. Megnézném hogyan élnek, mit játszanak a gyerekek. Először mégis Vlagyimirba utaznék. Szeretném látni Irinát. Nekem már az is tetszett, hogy a könyvespolca előtt fényképeztette le magát. Én is kedvelem a könyveket. Irina édesapja kovács az ottani üzemben. Most kaptak új lakást. A berendezésnél és a takarításban Irina is segített. Elvitték az új lakásba Susztuskát, Irina kedvenc macskáját is. Biztos, hogy Irinának nemcsak a szavai kedvesek...

Szavakká, történetek sorává, apró kedves tárgyakká formálódik a barátság. Az idén huszonöten mennek Székesfehérvárról Vorosilovgrádba, s a látogatók közt ott lesz az Ybl Miklós iskola küldötte is.

Orbán József

TÖPRENGŐ

Ahány rejtvény – annyi ország; NDK, francia, román, jugoszláv, osztrák és kubai gyermeklapoktól kaptuk a különböző rébuszokat.

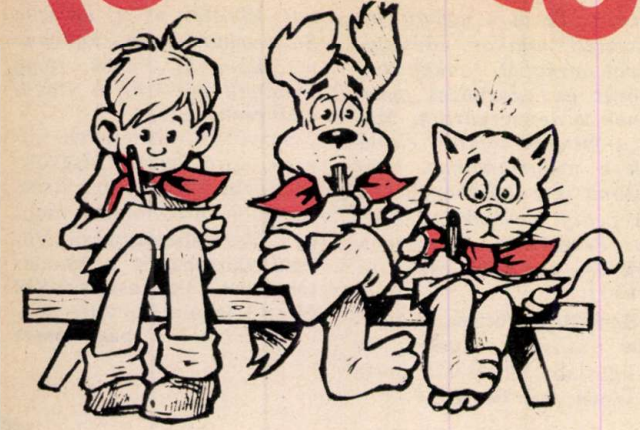

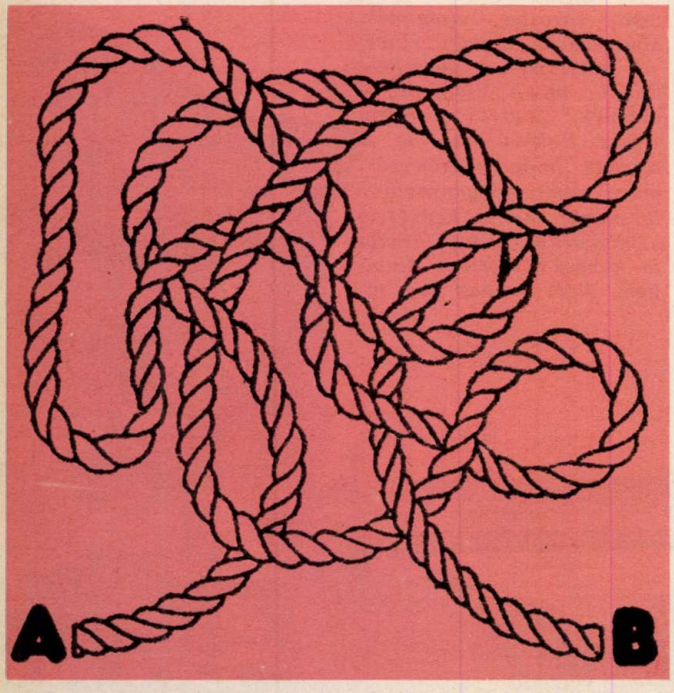

CSOMÓ vagy nem csomó?

HÁNY KÜLÖNBSÉGET találsz a két rajz között?

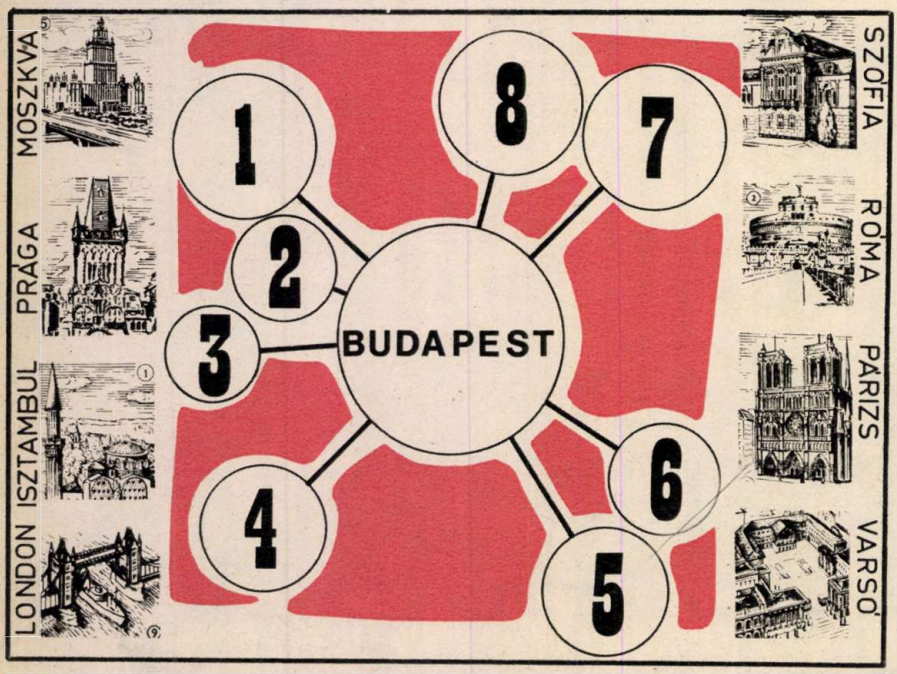

A NYOLC VÁROS közül melyik milyen irányban helyezkedik el Budapesthez képest? A helyes választ számokkal jelöld!

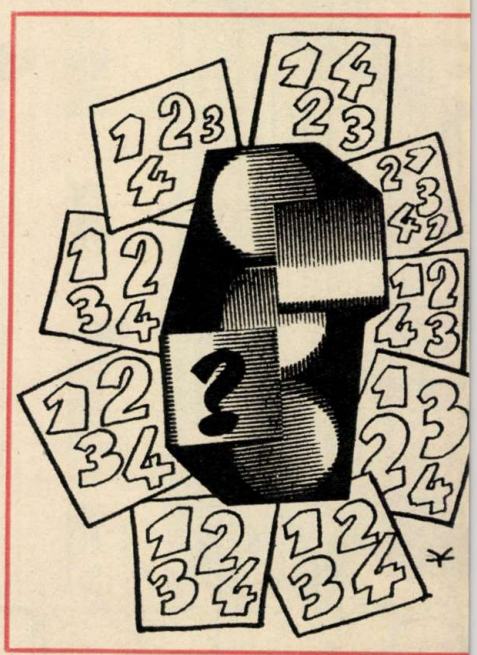

EGY-KETTŐ-három-négy. A kilenc tábla közül az egyik valamiben különbözik a többitől. Miben?

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: május 10.

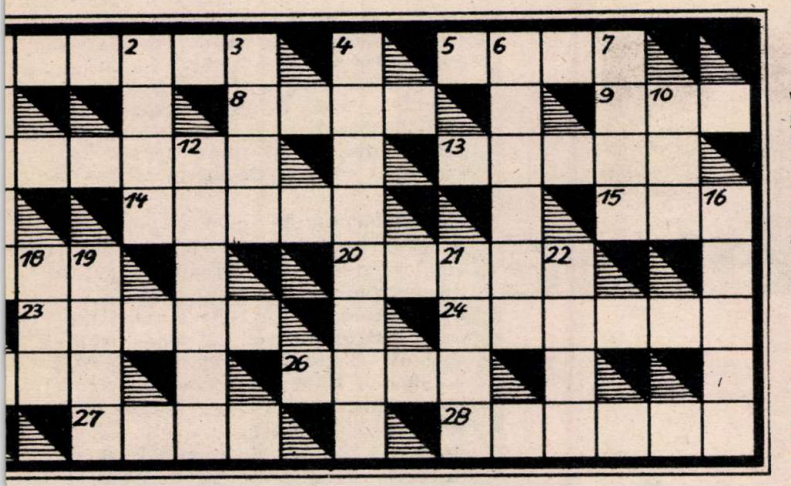

TESTVÉRLAPUNK

VÍZSZINTES: 1. Magaslaton levő, toronyszerű építmény. 5. Nagyon szeretne. 8. Neves írónk (Ferenc). 9. Női énekhang. 11. Igen becézett János. 13. Gabonát betakarító. 14. Folyó Belső-Ázsiában. 15. Mutatószó. 17. Állami tulajdonban levő vállalat rövidítése az NDK-ban. 20. Néha több, mint rokon. 23. Egy bizonyos hangszeren játszik. 24. Az első magyar regény címe ez a női név. Írója Dugonics András (1740–1818). 25. Üt. 26. . . .-útfélén. 27. Sportolással fejlődik. 28. Híres képtár, az ún. Zwinger található ebben az NDK városban.

FÜGGŐLEGES: 1. Az Ukrán SZSZK fővárosa. 2. Nyilván álmos, ha ezt teszi. 3. Keleti férfinév. **4. Az NDK-beli ifjúsági lap magyarra fordított címe.** 6. Két párhuzamos, vízszintes rúdból álló tornaszer. 7. Szovjet harci repülőgép volt a II. világháborúban. 10. Kacat. 12. Ölelő. 16. Hegy Belgrád közelében. 19. Boriska, röviden. 21. Ez a lelke mindennek. 22. Színültig.

HÁNY LEHETETLENSÉGET fedeztél fel?

SAKKFELADVÁNYUNK

Az amerikai Loyd Sámuelt kortársai „a rejtvénykirály" néven emlegették. Leghíresebb feladványát, melyet mindössze tizenhét éves korában komponált, alább közöljük.

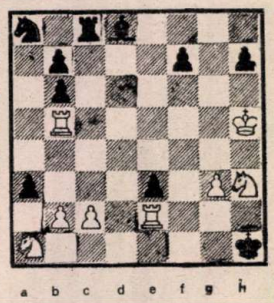

Matt öt (5) lépésben

Amikor e feladvány elkészült, Loyd bemutatta sakkozó barátainak, akik egyike kitűnő fejtőrőként volt ismert. „Mielőtt megfejtené, mondta neki Loyd, azt mondja meg, hogy véleménye szerint melyik itt az a báb, mely biztosan nem fogja a mattot adni?" „Ez", mutatott rá a megkérdezett a b2-n szerénykedő gyalogra. A megfejtés hatalmas meglepetés volt mindannyiuk számára:

1. b2—b4! Világos a Bb5—f5—f1 mattot tervezi és ütni óhajtja a sötét bástyát, ha az ezt Bc8—c5-tel akadályozni próbálná. Sötétnek azonban jobb védelme nincsen: **1. — Bc8—c5 2. b4:c5.** Most a c5-re került világos gyalog az előbb vázolt terv útjában áll, viszont matt fenyeget Bb1-gyel. **2. —, a3—a2. 3. c5—c6! Fd8—c7.** Hogy Bb5—f5 esetén Fc7—f4-gyel védekezhessen. De világos útja most már egyenes: **4. c6:b7!** és utána **5. b7:a8V** és matt! Íme, bekövetkezett a hihetetlen: az ártatlannak látszó b-gyalogocska mégis főszereplő lett és mattot adott!

Loydnak ezt a feladványát „excelsior" (magasabbra!) néven emlegetik, utalva a gyalog útjára a kezdőállástól az utolsó sorig. Következő feladványának joggal adhatnánk az „űrrakéta" jelszót: Kh1, Vc2, Fb4, Fc4, Ha3, Hb3 (6) — Ka2, Bb2 (2). Matt két (2) lépésben. A megfejtést (elegendő világos első lépésének közlése) küldjétek be a Pajtás szerkesztőségének címére, „SAKK" jelzéssel.

A március 1-i számban közölt Böhm-feladvány megoldása: 1. **Vg1-el!** — Feltűnően sok volt a téves fejtés, a legtöbb próbálkozás 1. —, Ve7—e4† miatt nem ment, a többié megdöntése egyszerűbb. — A helyes megfejtők közül könyvutalványt nyertek: Berényi Mónika (Pusztamonostor), Fazekas Zsolt (Viss), Fitor Anikó (Szeged), Molnár Andrea (Bicske) és Nagy Benjámin (Budapest).

MELYIK árnyék az igazi?

A DZSUNGEL KÖNYVE

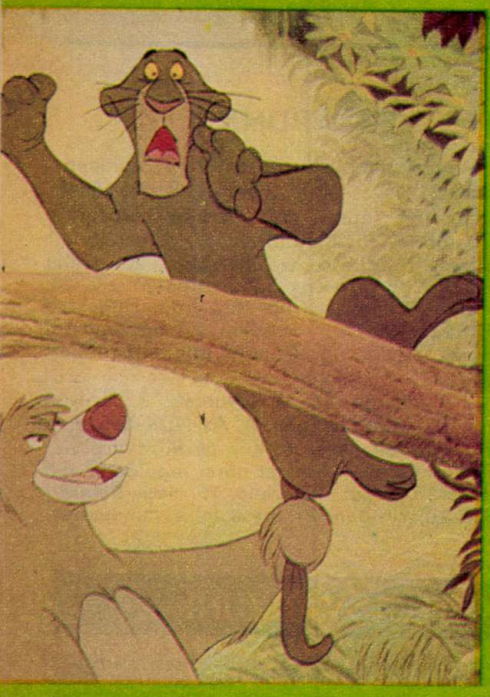

Kipling regényének színes, szinkronizált amerikai rajzfilmváltozata

Bagira, a fekete párduc csecsemőt talál az őserdő mélyén, akit egy népes farkas-család gondjaira bíz. A kis Maugli tizéves koráig békességben él az állatok között, de ekkor visszatér a dzsungelbe minden ember esküdt ellensége Sir Kán, a Tigris. A farkasok gyűlést tartanak és úgy döntenek, hogy Mauglinak vissza kell térnie az emberek közé. Bagira vállalkozik rá, hogy a legközelebbi emberi településig elkiséri a kisfiút.

Maugli hamarosan rájön Bagira céljára és faképnél hagyja; nem akar megválni barátaitól, otthon érzi magát a dzsungelben.

Újabb barátokat és ellenségeket szerez. Találkozik Kával, az álnok kígyóval, aki hipnotikus erejével igyekszik hatalmába keríteni a gyanútlan kisfiút. Megismerkedik Baluval, a játékos kedvű bohókás medvével.

Bagira és Balu mindig szem elől tévesztik védencüket, pedig Sir Kán már a nyomába szegődött.

Az őserdő mélyén magányosan pityergő kisfiút a keselyűk először kinevetik, de amikor felbukkan Sir Kán megpróbálnak neki segíteni, azonban Maugli helyzete kilátástalannak tűnik. Ám Bagira és Balu, a két elmaradhatatlan jó barát ezúttal is időben érkezik. Hatalmas harc kezdődik, amelyben Balu is súlyosan megsebesül. Sir Kán győzelme már biztosnak látszik, amikor vihar tör ki és a villám okozta tűz segítségével elűzik a tigrist.

Maugli és Bagira nagyon megörül a halottnak hitt Balu „feltámadásának", s hármasban indulnak tovább. Egy falucska szélén folyóból vizet merítő kislánnyal találkoznak, aki nagyon megtetszik Mauglinak, ezért úgy dönt, hogy mégis az emberek között marad.

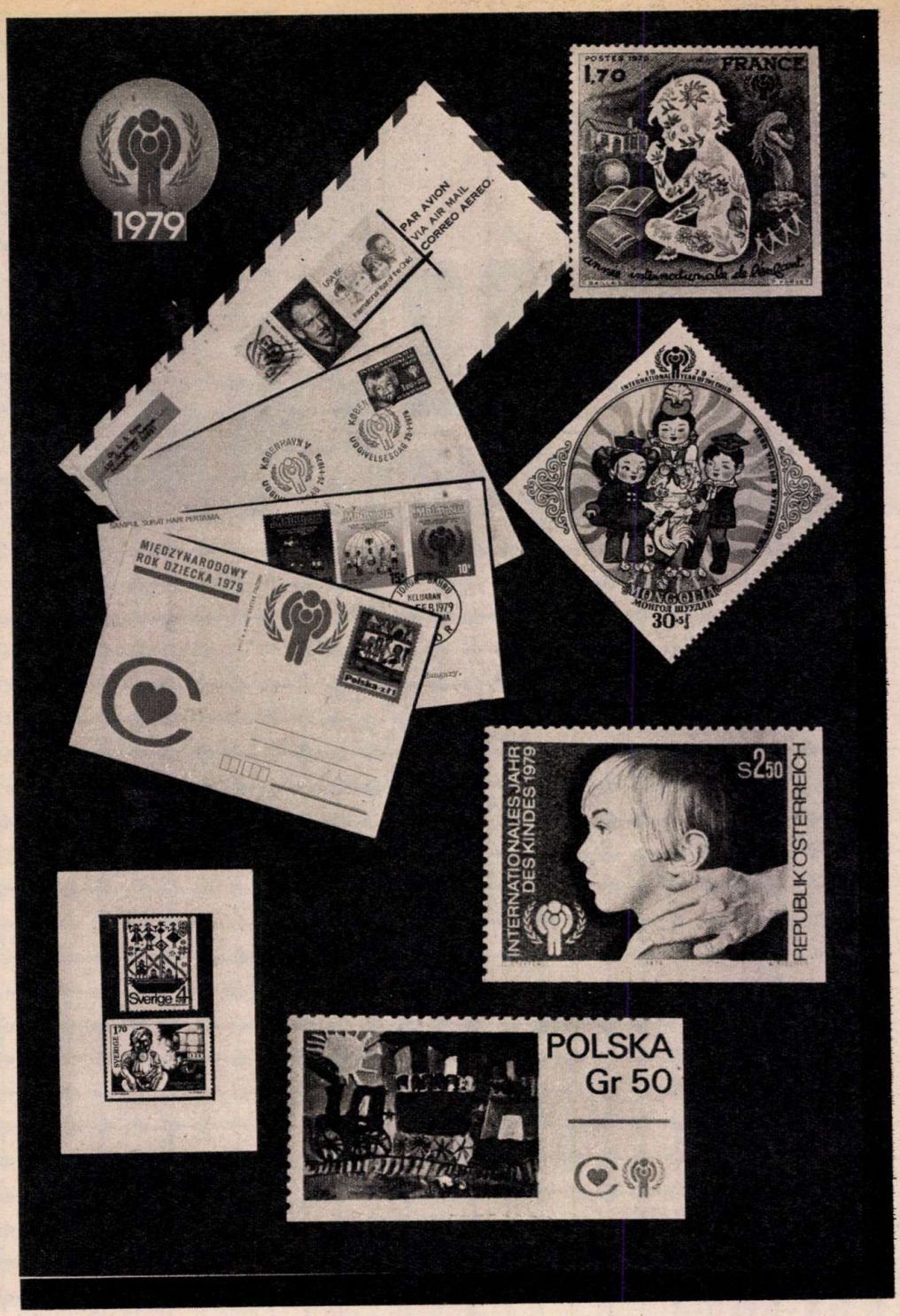

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

79.1136 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

„RECÉS SZÉLŰ GYEREKKÉPEK"

A nemzetközi gyermekévben a világ különböző tájain a postahivatalok bélyeggel, levelezőlappal és díszes pecsétekkel köszöntik a fiatalokat.

Az osztrák postai bélyegeken a felnőttek vigyázó kezeit láthatod, amint védik a gyerekeket.

A svéd bélyegen gázálarcban játszó gyermeket láthatsz. Gondold el, hogy a környezet szennyeződése mennyire megbéníthatja játszani vágyó társaidat.

Tudod-e, hogy a fejlődő országokban nagyon magas a gyermekhalálozás, és hogy nagyon sok országban éheznek a gyerekek? Naponta egyszer jutnak élelemhez, és akkor sem lakhatnak jól! Értük, róluk és nekik is készültek bélyegek.

A mi világunk harcol egy boldogabb gyermekkorért. Ezt jelzik a francia, a lengyel, az NDK és a mongol posták által kibocsátott bélyegek. A magyar posta az önfeledt örömet, a játékkal teli gyermekéveket, és a családi boldogságot élvező fiatalok életét mutatja be.

Összeállításunkban olyan bélyegeket, olyan országok díszbélyegzéseit válogattuk össze, ahol a téma: a gyermek.

Miklósiné
Kunfalvi Franciska

Szinezdki!

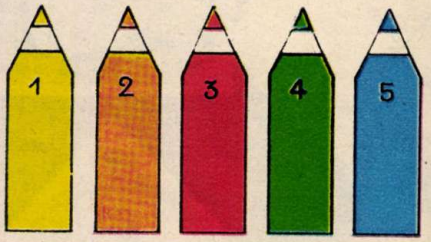

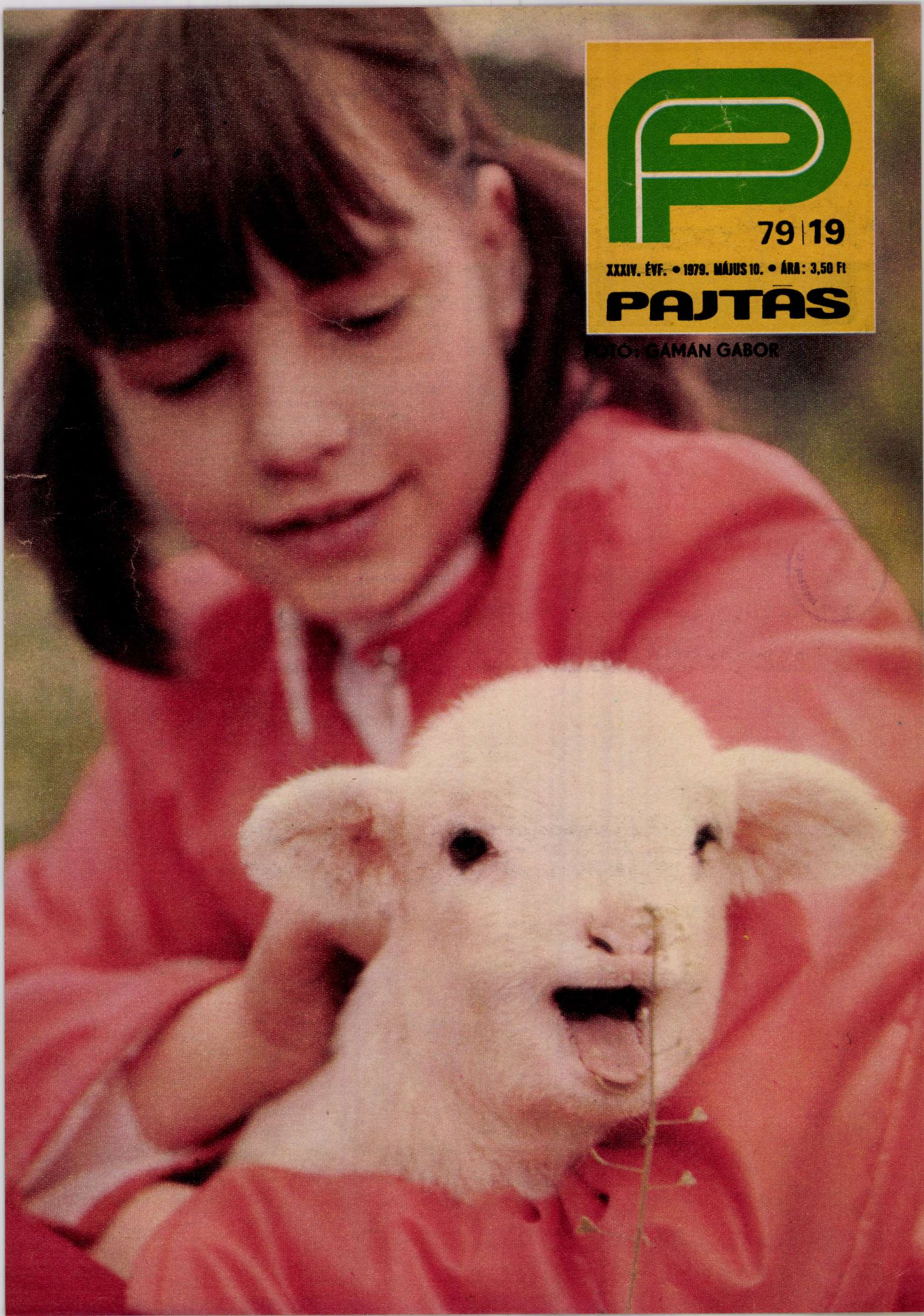

79|19

XXXIV. ÉVF. • 1979. MÁJUS 10. • ÁRA: 3,50 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: GÁMÁN GÁBOR

Az egész úgy kezdődött, hogy összeverekedtünk. A csuda tudja már hogy min, de hárman alig tudtak szétválasztani minket. A végén bedagadt az orrunk, véresre harapdáltuk a szánkat, nehogy bőgni kelljen és azt sziszegtük: na várj csak, még megkapod...! Aztán eltelt egy hét és azon kaptuk magunkat, hogy egymás mellett sétálunk a szünetben, a tornaórán úgy helyezkedünk, hogy egy csapatba kerüljünk és a feleltetéskor nem magunkért, hanem a másikért izgulunk.

Eddig a játszótér csak volt, most értünk van. S csak egyikünk botlik meg a kőben, amit a kicsik hordanak a focipályára. Aki megbotlott, nem várja meg, hogy a másik is hasra essen, hanem visszaviszi a követ a kicsiknek. Hiszen az az ő kincsük, akárcsak a miénk a városszéli erdő nagy, odvas fája, amelyből furcsa hangok recsegik: „hrrr, itt lakik a kilencfejű kígyóbűvölő". Férfiasan bevalljuk, régebben kicsit féltünk. Most már lehet kilencvenkilenc feje is a kígyóbűvölőnek, mi sokkal erősebbek vagyunk nála, s már az odút is megvizsgáltuk: csak a szél vakargatja az öreg levelekről a rozsdafoltokat.

Most éppen állatszelídítők vagy orvosok akarunk lenni, de később az is lehet, hogy űrhajósok vagy tervezőmérnökök. És akkor kitalálunk egy olyan gépet, amelyik saját maga kitalálja a gyerekek kívánságait.

A lányokról jobb nem is beszélni, vagy nyafognak, vagy megjátsszák, hogy ők a Bridzsid Bardó. Talán az a kis kék szemű hatodikos, az nem húzza fel az orrát egészen, és egész értelmesen lehet vele beszélni az olimpiai csapatról. De a többi...?! Folyton összebújnak és azt mondják, hogy semmit sem értünk. Hát ezen meg kell szakadni. Csak tudnánk, hogy miért bújnak mindig össze és min tudnak annyit vihogni? Tény, hogy mi SOKKAL komolyabbak vagyunk náluk, főleg a legkomolyabb dologban, a barátságban.

Ebben nem ismerünk tréfát. Még vérszerződést is kötnénk, ha nem fájna. Különben már megkötöttük a vérszerződést akkor, amikor BARÁTOK lettünk. Bedagadt az orrunk, és hárman alig tudtak szétválasztani minket. Ezt ma nemhogy hárman, de még harminchárman sem tudnák megtenni. ERŐS kötelékünkön KÉZFOGÁS a pecsét.

DÉSI PÉTER

A PECSÉT

FOTÓ: SZALAY BÉLA

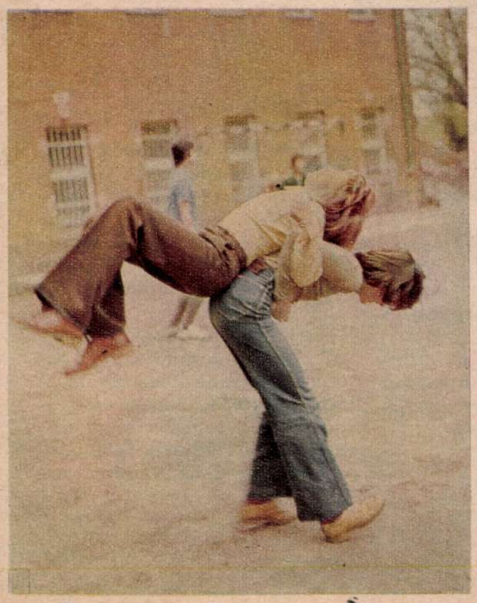

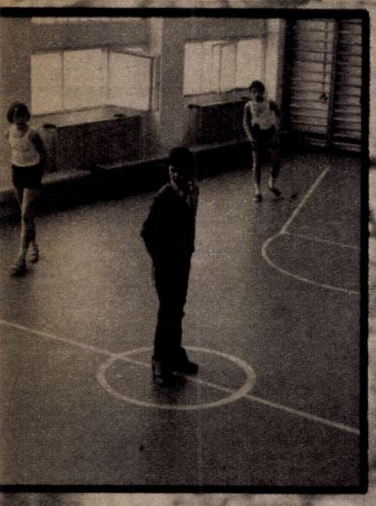

A TORNATANÁR

AUTÓVERSENYZŐ

HINTÁSLEGÉNY

EGY NAPIG FELNŐTT VOLTAM

Wéber Jóskához bőkezű volt a természet, amikor a fantáziát osztogatta. Ha elkészül a leckével, s otthon hanyattfekszik a heverőn, a szoba mennyezete pillanatok alatt csillagos égboltttá változik, ahol virgonc űrhajók kergetőznek a holddal. Az asztalon levő pohárban tengerré alakul át a víz, s ő a hegymagasságú hullámok között is biztos kézzel kormányozza hajóját.

Jóska Budapesten a XXII. kerületben lakik, a Baross telepi iskola hetedik osztályos tanulója. 155 centiméter magas, negyvenöt kiló, de nincs a világnak az a nehézsúlyú birkózója, akit képzeletben le ne győzött volna. A mesterségek sorát az utcasepréssel kezdte, mert tetszettek neki az út mentén dolgozó emberek, a kétkerekű kiskocsik, az élénkszínű ruhák, s mert rettenetesen haragudott azokra a gépkocsikra, amelyek még a zebránál sem lassítanak, hogy átengedjék a gyalogosokat. Neki mesebeli, olyan hatalmas seprűje volt amivel rá lehetett ijeszteni a magukról megfeledkezett autósokra.

SÚGJON MÁR, ZSUZSA NÉNI!

Ha a közértben az eladók elnéztek a feje felett, és mást szolgáltak ki előbb, bolti ellenőr, ha a mozipénztárnál eléje furakodott valaki, mert hát egy gyerek az ráér, rendőr akart lenni, hogy érvényt szerezzen a gyengébbek jogainak.

– Bár csak felnőtt lennék! – sóhajtott fel azon a reggelen is, amikor az iskolapadban ülve előhúzta táskáját, és észrevette, hogy hiányzik belőle a tornafelszerelés. Máris magán érezte Zsuzsa néni szemrehányó tekintetét.

Legnagyobb meglepetésére azonban a tornateremben Kilián Árpádné testnevelőtanár dorgálás helyett kézfogással üdvözölte, mentegetőzésére pedig ezt felelte:

– Én itt csak vendég va-

HULLÁMVASÚT-VEZETŐ

gyok. Ha a kolléga utcai cipőben és farmernadrágban szokott testnevelési órára járni, ám legyen. Csak aztán birjon a gyerekekkel.

Nyakába akasztotta a vezénylő sípot, és magára hagyta a fiút.

Jóskának annyi ideje sem volt, hogy a saját karjába csípjen, meggyőződjön, álmodik, vagy ébren van-e, mert Hajós Gabi, az iskola egyik legjobb tanulója és tornásza perdült elé.

– Wéber tanár úrnak jelentem, hogy a hetedik ás és bés fiúk a testnevelési órára felsorakoztak!

– Laskai és Nagy már megint késik!

Zsuzsa néni szavait Jóska gyorsan megismételte, hogy megtörje a kínos csendet. S miután a két késlekedő is bekocogott az öltözőből, mindenkit felparancsolt a bordásfalra.

Mennyivel könnyebb elképzelni, mint megvalósítani valamit. Ha Zsuzsa néni áll a terem közepére festett kis körbe, minden úgy pereg, mint egy jól rendezett színdarab. Ő pedig zavarában azt sem tudja, hogy melyik lábára álljon. Csak Hajós arcát látta maga előtt, aki úgy tesz, mintha komolyan venné őt, de a szeme elárulja, hogy röhög a mája és a többiek is faképnél hagynák, ha nem lenne közelében Kilián tanárnő.

EGY NAPIG FELNŐTT VOLTAM

– Súgjon már, Zsuzsa néni, mert vért izzadunk! – kesergett valaki a „szeren" lógva.

A testnevelési óra végül is jó hangulatban ért véget, mert Jóska legyőzve lámpalázát, néhány nehezebb futó, ugró és kötélmászó gyakorlat után a kedvcsináló lovasjátékokhoz sorakoztatta fel a fiúkat, amely nemcsak izmot erősít, de mulatságos is.

CSAK A VIDÁM PARKBAN LEHET

Jóskát olyan gondolatok is foglalkoztatták már, hogy élethivatásul választja az autótervezést, vagy a versenyzést. Annál is inkább, mert édesapjának is köze van a gépkocsikhoz, a budafoki Baromfiipari Vállalat egyik hűtőkamionját kormányozza, és saját kocsijuk volánja mögött is helyet foglal időnként. Amikor az öreg Moszkvicson kirándulni mennek, Jóskával megtörténik, hogy valamelyik világhírű autóversenyző helyébe képzeli magát.

De hát nem lehet az ember mindjárt Niki Lauda. Ezt Jóska valójában akkor értette meg, amikor teljesült a vágya, és beülhetett hazánk egyetlen Forma típusú sportautójába. Hiába öltötte magára az űrhajós szkafanderhez hasonló védősisakot, hiába fogta kézbe a kormányt, Kovács Sándor segítsége nélkül nem tudott mit kezdeni a kocsival. S ha egyedül mégis elindul, az egyenlő lett volna a halállal, hiszen az óránként kétszáz kilométeren felüli sebességgel száguldó kocsi alól gyorsan kiszalad a betonút. Elég egy rossz mozdulat, és máris fejreáll utasával együtt.

Csakhogy Jóska annak is örült, hogy megismerkedhetett az autó gazdájával, a sovány arcú, csendes szavú, akaraterős fiatalemberrel, aki motorkerékpár-versenyzőből országos hírű autóversenyző, munkásból a szakma professzora, autóépítő lett. Amikor Kovács Sándor barátjával, Hundza Elemérrel kigondolta a KH Lada tervét, szinte éjjel-nappal a műhelyben tartózkodott, igyekezett megismerni a szerelés csínját-binját, hogy elkészítse a többszázezer forintot érő autót.

Egyébként a volán mögé csak a Vidám Parkban lehet vezetői engedély nélkül ülni, a kisautókba. De oda is csak a látogatóknak. A kocsik között futkározó, a masinák működését ellenőrző fiatalembereknek vezetői tanfolyamot kell végezniük.

– Jogosítványuk van a hullámvasút kocsivezetőinek is. S hogy ezt megkapják, ugyanolyan szigorú vizsgát kell tenniük, mint az autók vezetőinek – mondta Molnár János, a Vidám Park üzemvezetője, akinél Jóska felvételre jelentkezett.

A fiú azért szeretett volna itt dolgozni, mert úgy gondolta, ha végez a munkával, felülhet mindenre, kipróbálhat mindenféle játékot.

A TANÁCSELNÖKI SZÉKBEN

– Foglaljon helyet elnök elvtárs – mondta Varga Kovács János, a XXII. kerületi tanács elnöke, és átadta székét a tizenhárom esztendős fiúnak.

Ugyanúgy, mint beiktatásakor elődje, most ő tájékoztatta Wéber Jóskát a kerület életéről.

– Településünk harminchárom négyzetkilométer nagyságú. Lakóinak száma 52 ezer, de körülbelül ezer fővel gyarapszik évente. Az általános iskolás korú gyerekek száma négyezer. Jellegét tekintve munkáskerület, az élelmiszer, a könnyűipar fellegvára. Nálunk működik az ország legnagyobb hizlaldája, ahol egyszerre százezer sertés hízik. Ha élesztőgyárunkban egyetlen napra leállna a termelés, nem tudnának kenyeret sütni a pékek. Borospincéink hosszát kilométerekben mérjük. Szőlő és borászati iskolánk az egyetlen vincellérképző intézmény. Többek között van pezsgő-, baromfi-, papír-, gyufa-, gyógyszer-, festék-, gépgyárunk, két országos hírű kutatóintézetünk. Legnagyobb gondunk a lakás. Jelenleg négyezer-kétszázan ostromolnak bennünket, de évente csak 250–300 családot tudunk új otthonhoz juttatni. A Kertészeti Kutatóintézet mellett hozzáfogtunk egy 1100 lakásos negyed építéséhez.

– Kellene oda egy jó játszótér is – szólalt meg bátortalanul a fiú.

– Most minden energiánkat a kerületi kulturális központ építése köti le. Ezen a helyen ifjúsági- és úttörőház, tanuszoda, strand, zeneiskola és művelődési ház készül. Az úttörőházat 1980-ban átadjuk a gyerekeknek.

– Azért én a Vencel téri játszótér építéséről sem mondanék le – jegyezte meg Jóska.

Varga Kovács János felemelte a telefonkagylót, és behívatta a dolgozószobába a tervosztály vezetőjét, aki egy hatalmas térképet teritett az elnöki asztalra.

– Itt a mi meglepetésünk. A nemzetközi gyermekévben a Lányka lakótelepen hatezer négyzetméter nagyságú játszóteret építünk fel egyik napról a másikra. Itt minden lesz, ami egy gyerek számára öröm. Cölöpvár, szánkódomb, „mozgatható" focipálya . . .

– Javasolhatok valamit?

– Tessék.

– Ezentúl Budafokon minden év legyen a gyerekek éve – mondta a fiú, aki egy óra hosszáig a XXII. kerületi tanács elnöke volt.

Wéber Jóska, egy kis időre lehetőséget kapott, hogy a felnőttvilágba lépjen. A rendkívüli helyzetekben talpraesetten viselkedett. De a játék végén mégis azt mondta:

– Butaság sürgetni az évek múlását. Felkészületlenül nem lehet az ember igazi felnőtt.

FARAGÓ GYÖRGY
FOTÓ: GÁMÁN GÁBOR

A KÉT TANÁCSELNÖK. WEBER JÓSKA EGY ÓRÁIG ÜLT AZ ELNÖKI SZÉKBEN. VARGA KOVÁCS JÁNOS PEDIG KÉT ÉVE IRÁNYÍTJA A NAGYMÚLTÚ TELEPÜLÉS ÉLETÉT, INTÉZI A XXII. KERÜLET LAKÓINAK ÜGYES-BAJOS DOLGAIT

NYÍLT LEVÉL ARRÓL, HOGY MENNYIBEN TITOK A TITOK?

A szerkesztőségünkhöz érkező levelekre ritkán szoktunk hosszabb terjedelemben, lapunk hasábjain válaszolni. Most mégis ezt tesszük, mert az a véleményünk, hogy... De inkább adjuk át a szót a levélírónak és a szerzőnek, aki a vitatott cikket készítette. Apropó, vita! Nagy örömmel várjuk és adunk helyet mindazok leveleinek, akik hozzá szeretnének szólni „Nyílt levelünk"-höz.

„Egy riportjuk nagy hatással volt rám. Több szülőtárssal is megbeszéltük, így többünk nevében levéllel fordulok Önökhöz.

Másfél éve, hogy nagyobbik kislányom felsőtagozatos lett, én is azóta vagyok rendszeres olvasója a Pajtásnak. Együtt tárgyaljuk meg a tananyagot, az újságcikkeket, a napi eseményeket és az úgynevezett „kényes" témákat, a fiúk—lányok kapcsolatát is. Ezzel összefüggésben én úgy tájékoztattam a kislányomat, hogy minden életkornak megvan a maga sajátossága, szépsége, melyet nem szabad átlépni. Például nevetségessé teszi magát az a 40—50 éves nő, aki úgy öltözködik, viselkedik, mint egy 16 éves, de éppen annyira nevetséges az a kislány is, aki olyan érdeklődést tanúsít a fiúk iránt, mintha már felnőtt lenne. Mint ahogyan a virágbimbóból fejlődési fokozatok után lesz csak szép, szemet gyönyörködtető, kinyílt virág, az erőszakosan szétfeszített bimbóból pedig csak szánalmas, hervatag kóró. Az embernél ugyanígy megvannak a fejlődési fokozatok. A 9-es számú Pajtás „A titok" című cikke teljesen meghazudtolt.

Ki az a D. P.? Egy felnőtt? Egy pedagógus?! Egy szülő?! Egy nagyon felelőtlen, szívtelen ember, aki a sok-sok kis virágbimbót durva erőszakkal fosztogatja?! Megdöbbenésemet felháborodás váltotta fel, hiszen akikhez a cikk szól: nem lehetnek többek 14 évesnél. Az ő számukra ilyen szöveg: »Fogócska közben összeér a bőrünk, s nem tudjuk, mi az a villámcsapás...« Nem, D. P. nem engedi, hogy ilyen érzésre majd mint serdülők, maguktól jöjjenek rá, ő már előre tudatja ezekkel a fejletlen gyerekekkel, hogy ilyen is van.

A továbbiakban: »Jönnek az első ábrándozások a könyv felett, jön az első elégtelen...« Hát ez szép! Megvan az elégtelen magyarázata, kedves szülők. Büszkeség öntheti el a »beszedőt«, hiszen szerelmes. Ezek szerint ebbe a szóba minden felelőtlenség belefér. D. P. szerint tehát ez a természetes, olyannyira, hogy már minden 10—14 éves gyerek figyelmét erre kell irányítani.

Azonban ezek a gyerekek egyszer majd felnőttekké válnak. A munkahelyen az előzőkből következőleg sem munkatársak, brigádtagok, barátok lesznek, hanem TE és ÉN, MI KETTEN! Mi lesz ebből?! Hiszen így lehetetlenné válik a munkavégzés. Kinek lesz jó az ilyen felnőtt? Önmagának? Családjának? A társadalomnak? Erősen kétlem. Gyakran hallani azt a becsmérlésnek szánt mondást: »Ezek a mai fiatalok...« Én attól, tartok hogy sok esetben helytállóbb lenne: »Ezek a mai felnőttek...«

El kellene Önöknek is gondolkodni rajta.

A D. P. mintája szerint Cz. J.-né, de mivel a többi cikkeik teljes névvel íródtak, nem titkolták kilétüket, ezért:

Cziczer Józsefné
Szombathely."

*

Tisztelt Cziczer Józsefné!

Megfogadtam a tanácsát és elgondolkodtam azon, hogy milyenek ezek a mai felnőttek. Nagyjából kétfélék: vagy őszinték, okosak, felelősségteljesek, akik magukkal egyenrangúnak tekintik a gyerekeket, vagy pedig szemérmesek, ostobák és felelőtlenek, akik legszívesebben a véletlenre bíznák az élet legfontosabb kérdései.

Tökéletesen igaza van abban, hogy a bimbóból fejlődési fokozatok után lesz csak szép, szemet gyönyörködtető virág. Pontosan ezt szándékoztam én is ecsetelni, amikor a gyerekszerelemről írtam. Ha ez a „fejlődési fokozat" kimarad, valóban szánalmas, hervatag lehet a virág. Ön egy kissé elvétette az időt, és a serdülőkort pár évvel későbbre helyezte, holott ezek a csodálatosan szép esztendők éppen 13—14 éves korban kezdődnek. És, sajnos, azzal sincs tisztában, hogy a „fejletlen" bakfisok és kamaszok néha fütyülnek a szóra — fájdalom, sokszor az enyémre is —, de éppen ezért bízom benne, hogy nem nekem kellett tudatnom velük, hogy „mi az a villámcsapás", hanem rájönnek maguktól is...

Kérdezett, tehát válaszolok: felnőtt, pedagógus és szülő vagyok egy személyben. De mindenekelőtt ember, aki minden élőlény közül egyes-egyedül rendelkezik azzal a sajátossággal, hogy szerelmes lehet. Kérem, ne háborodjon fel ezért, igazán nem akarom a lelkét összetörni, de szerelmes voltam tizenévesen, majd később is, amikor megnősültem és gyereket akartunk a feleségemmel, aki úgyszintén volt már szerelmes és most is az, velem együtt — természetesen másként, mint tizenkét, huszonkét vagy harminckét évesen.

Sajnálom, hogy soraimból azt olvasta ki: a szerelemmel megmagyarázhatók a rossz osztályzatok. Jó is lenne! Nekem is könnyebb dolgom lett volna két évtizeddel ezelőtt, mert bizony többször kaptam elégtelent, mint ahányszor szerelmes voltam. Viszont azt is tudom, ahányszor hatalmába kerített ez a csodálatos érzés, mindig jobban igyekeztem, bizonyítani akartam. És így van ez a felnőtteknél is, a munkában. Hogy a nagy igyekezetben néha megbotlik az ember és „beszed" egy-egy rosszabb osztályzatot? Hm... igen. Nos, az igazi barátok — majd később a munkatársak, a brigádtagok — ezt ugyanúgy elnézik, mint amilyen örömmel veszik tudomásul, hogy közülük ketten egymással is boldogok.

Hát csak ennyiben titok A TITOK. Maradok teljes tisztelettel:

Dési Péter

Volt egyszer,
nem is régen,
tavaly, szeptemberben
Csillebércen
egy jól sikerült
Pajtás-nap.
Olyan sok
vendégünk volt
a nagytáborban,
hogy a mondásnak
majdnem igaza lett:
egy gombostűt sem
lehetett elejteni.
Nos, azóta
nagy változás történt,
szinte országnyira
nagyobbodott a hely,
nem kell többé
szorongani.
Decemberben
Baranya megye
adott otthont,
most a tavasz
kezdetén pedig
újabb nyolc
megye úttörői
hívtak vendégül
bennünket.
Erről a sok-sok,
hegyen-völgyön
rendezett
Pajtás-napról
számolunk be
nektek képes
tudósításainkban.

RÁKÓCZI-HÉT

Nálunk, a székesfehérvári II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapatnál Rákóczi-hetet rendeztünk. Dús program várta a gyerekeket. A kisdobosok a Köztársaság moziban a Tenkes kapitánya című filmet láthatták. Az ünnepélyes megnyitó napján Lakatos Menyhért íróval találkozhattunk a Velinszky László Városi Könyvtárban. Ezen a héten folyt a küzdelem a Rákóczi-kupáért – kispályás labdarúgásban. A győzelmet végül a Schönherz Zoltán Úttörőcsapat szerezte meg. A legérdekesebb program a tanár–diák kosárlabda-mérkőzés volt, ahol is mi, diákok bizonyultunk jobbnak. Aszfaltrajz-versenyt is rendeztünk. Amíg a zsüri értékelte a rajzokat, addig az iskolai néptáncszakkör vezetőjével játszottunk. A nyertesek értékes díjakat kaptak.

A hét utolsó napján találkoztunk Faragó Györggyel, a Pajtás főmunkatársával, akitől érdekes dolgokat tudhattunk meg a lap szerkesztéséről. Nagyon jó lehet gyermeklap szerkesztőségében dolgozni. A Rákóczi-hét alatt képzőművészeti, népművészeti és fotókiállítás volt látható az iskola folyosóin.

MURÁNYI ESZTER
5423 II. Rákóczi Ferenc
Úttörőcsapat (6. a.)
Székesfehérvár

KIÜRÜLT A BAZÁR

Tatabányán a Dózsa György iskolában fotósunk azt a pillanatot örökítette meg, amikor már csak apróságok maradtak a szolidaritási bazár hírlap bódéjában. A gyerekek és a szülők által készített ajándéktárgyak eladásából ötezer forint bevétele volt az úttörőcsapatnak, amelyet a szolidaritási alapra fizettek be. S ezután már: bezárt a bazár.

HEGYEN-VÖLGYÖN

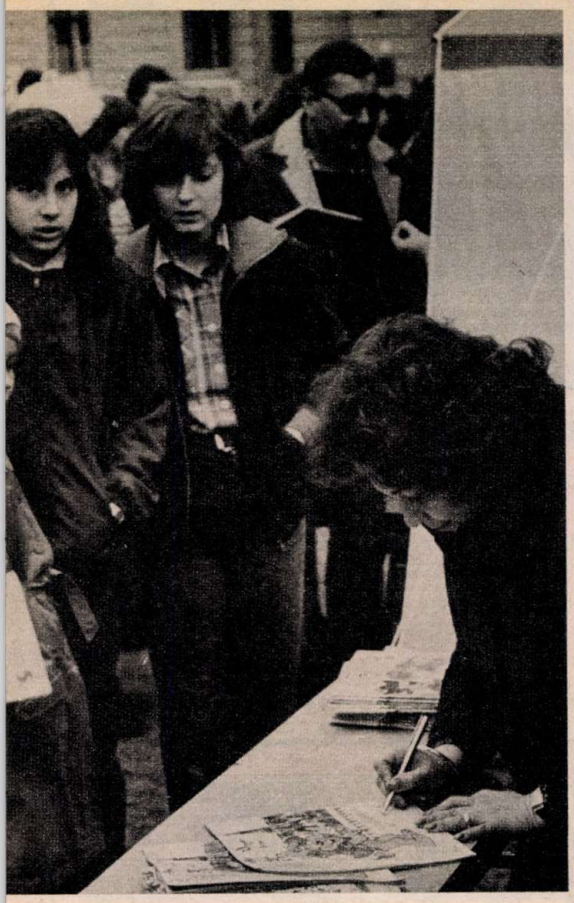

IFJÚSÁGI SAJTÓFESZTIVÁL

A KISZ Heves megyei Bizottsága és az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat a közelmúltban Ifjúsági Sajtó Hetet rendezett Heves megyében. A sokszínű, érdekes programban jelentős szerep jutott lapunknak is. A megyei úttörőházban nagy sikert aratott játékos „villám-vetélkedőnk". Itt találkozott a gyerekekkel Dargay Attila rajzfilmrendező, lapunk népszerű figuráinak: a Kajla kutyának és a két kedves cicának: Kicának és Micának alkotója, akit egyébként sokan már jól ismertek a Pajtás „Kedves ismerős" című rovatából.

Sok ügyes résztvevője volt a grafikusunk, Görög Júlia által vezetett aszfaltrajz versenyünknek, és ugyancsak sokan keresték fel az egri székesegyház előtti téren felállított sátrunkat különböző kiadványainkért.

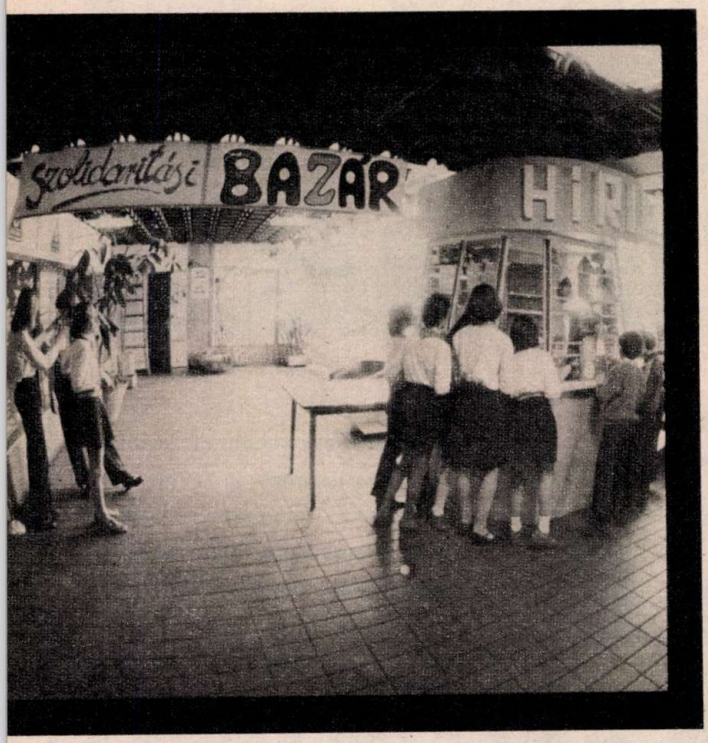

FELNŐTTEKKEL IS TALÁLKOZTUNK

A tavasz kezdetekor Mosonmagyaróváron, a művelődési házban felnőtt úttörővezetőkkel találkozott szerkesztőségünk munkatársa. A beszélgetés során a városi és járási csapatvezetők elmondták, hogy a gyerekek szeretnék, ha több színes oldal lenne a lapban. Kérték, hogy híres magyar gyárakat, termékeket mutassunk be. A „Kedves ismerős" sorozatban külföldi színészekről, ismert együttesekről is írjunk.

Válaszunkban jeleztük: a színes oldalak számát nem tudjuk növelni. A cikkekkel kapcsolatos kéréseket figyelembe vesszük.

SZÁZAN EGYSZERRE

A karcagi Csokonai könyvtár legnagyobb helyisége is kisebb, mint egy tanterem. Voltunk benne vagy százan. Én, egyedüli szerkesztő, a többiek valamennyien a Pajtás olvasói. Csupán olvasói? Nem, mert hiszen azt játszottuk, hogy közösen állítjuk össze a lap legközelebbi tervét. Ki mit javasol? Száz kéz lendült a magasba. Jobbnál jobb ötletek születtek. Olyanok, amelyekből nem csupán egy, hanem tíz Pajtás is megtelne.

Jóleső érzés fogott el. Érdemes fáradozni az olyan olvasókért, akik maguk is azt akarják, hogy minél jobb legyen a Pajtás.

PAJTÁS-NAP

KAPOSVÁRI PAJTÁS-NAP

Zenei bemutató és zenei kérdésekkel életre kelt a Hangfal Kaposvárott. B. Tóth László rövid disco-műsora után zenei vetélkedőt rendezett a kb. kétszáz főnyi hallgatóságnak. A legizgalmasabb percek: hat különféle zajból ki tud érdekesebb történetet kitalálni. A győztes jutalma: Piramis kislemez.

Ezután az úttörőszövetség és a Pajtás történetéből összeállított kérdésekre válaszoltak a versenyzők.

A szerkesztőség munkatársai pedig álltták a rohamot, záporoztak a kérdések, kérések:

Miért nincs két Kedves ismerős minden számban? Mikor írnak újból az Abba, a Beatles, a Boney M. együttesekről? Hiába, még mindig kedvelik az olvasók, a hallgatók zenéjüket. Több Pif-et! Több Dargay rajzot, több rejtvényt és több többet... Így ment ez mindaddig, míg el nem búcsúztunk.

CSOBOLYÓ EGYÜTTES

A debreceni Pajtás-nap jó hangulatát az úttörőház Csobolyó együttese teremtette meg. Népdalokat, népi játékokat adtak elő. Ezt követte azután a Pajtás-totó megfejtése. Nem voltak könnyű kérdések benne, de aki figyelmesen olvassa a Pajtást, annak elég sok találata volt. Nem csoda hát, ha telitalálatos szelvény is akadt, mégpedig kettő: Kálmán Péteré és Vasvári Annáé.

Mindketten a Csobolyó együttes tagjai.

FUTÁR-POSTÁSOK

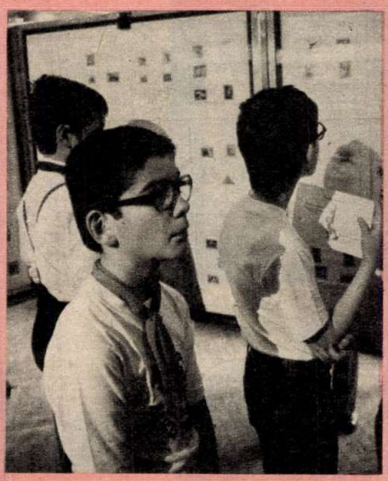

Március 31-én nyílt meg Békéscsabán a XVII. Országos Ifjúsági Bélyegkiállítás. Ebből az alkalomból megemlékeztek a 34 év előtti, úgynevezett futárposta szolgálatról. A felszabadulás utáni hetekben, hónapokban ugyanis Békéscsaba és Gyula között futárok bonyolították le a postaforgalmat. Az emlékezés napjaiban úttörőfutárok hozták a postát: az emléklapokat. Az egyik ilyen emléklapon Kajla képe volt látható. A kiállítás látogatói aznapi bélyegzést kértek rá, no meg egy aláírást Dargay Attilától, a Kajla „atyjától".